

Ισοζύγιο

εργατικού δυναμικού

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ 2001

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2000

ISBN 9963 – 43 – 729 - X

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται
νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρακολούθηση των εξελίξεων και η εκτίμηση των τάσεων στην αγορά εργασίας αποτελεί δραστηριότητα υψηλής προτεραιότητας για την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Αποτελεί βασικό συστατικό για την εκπλήρωση της αποστολής της ως του εθνικού φορέα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Ο σημαντικότερος πόρος της οικονομίας μας είναι το ανθρώπινο δυναμικό και κατά συνέπεια η πρόληψη καθώς και η έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας είναι μεγάλης σημασίας. Οι ποιοτικές και αριθμητικές ανισοσκελίες ανάμεσα στην προσφορά και στη ζήτηση εργατικού δυναμικού αποτελούν τις σοβαρότερες αδυναμίες. Μέσα από τη μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού, επιχειρείται η πρόβλεψη των ανισοσκελειών και ο εντοπισμός των επαγγελματών που θα εμφανίσουν ελλείψεις ή πλεονάσματα.

Τα αποτελέσματα της μελέτης αξιοποιούνται τόσο από την Αρχή όσο και από άλλους φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στον ευρύ τομέα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού.

Η συνεισφορά των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, των οργανισμών και επιχειρήσεων που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια και άλλων αρμοδίων ήταν απαραίτητη για την ολοκλήρωση της μελέτης. Προς όλους αυτούς η Αρχή εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της για την πραγματικά πολύτιμη συνεργασία τους.

Στο συντάκτη της μελέτης Γιάννη Μουρουζίδη, Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού 1ης Τάξης, στο Χριστάκη Χριστοφή, Λειτουργό Β΄, που είχε την ευθύνη για τη συλλογή και ηλεκτρονική επεξεργασία των στοιχείων και στο Δρα Γιώργο Όξινο, Διευθυντή της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού, εκφράζω τα θερμά συγχαρητήρια και τις πιο ειλικρινείς ευχαριστίες μου.

Π. Χ. Κουτουρούσης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας της Κύπρου θεωρείται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού ως σημαντική δραστηριότητα. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην εξασφάλιση έγκαιρης και ολοκληρωμένης εικόνας μέσα από τη διαχρονική ανάλυση των τάσεων και τη συνεχή και μεθοδική εκτίμηση των μελλοντικών αλλαγών.

Με τον τρόπο αυτό υποβοηθείται ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και προωθούνται άλλες ενέργειες με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Η ετήσια μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού καταγράφει τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων και προβαίνει σε προβλέψεις για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό για όλες τις ειδικότητες και επαρχίες της Κύπρου. Τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 2001 παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Η ζήτηση εργατικού δυναμικού παραμένει στα ίδια επίπεδα

Στα 11.577 άτομα αναμένεται να ανέλθει η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2001 παραμένοντας ουσιαστικά στα ίδια επίπεδα με το 2000. Αυτό είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων λόγων:

- Ο ρυθμός μεταβολής της απασχόλησης στον τομέα της Μεταποίησης θα είναι αρνητικός ενώ στον τομέα των Κατασκευών θα είναι ελάχιστα θετικός.
- Συγκεκριμένοι τομείς των Υπηρεσιών θα πετύχουν σχετικά ψηλότερους ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης. Οι βασικότεροι από αυτούς είναι η Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, οι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί και η Εκπαίδευση.

Η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού ανέρχεται στα 8.303 άτομα ή στο 71,7% του συνόλου και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής ζήτησης. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων ανέρχεται στα 3.134 άτομα ή στο 37,7% της ζήτησης για αντικατάσταση και αποδεικνύει ότι **η επίδραση των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού στο επίπεδο των ειδικοτήτων είναι μεγάλη.**

Αναμένεται οριακή αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού αλλά και αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς

Κατά 537 άτομα ή 2,5% σε σύγκριση με το 2000 αναμένεται ότι θα αυξηθεί η συνολική πρόσθετη προσφορά η οποία θα ανέλθει στα 22.007 άτομα. Ταυτόχρονα, διαμορφώνονται αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς ανάμεσα στα δυο χρόνια.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις αναμένεται να παρουσιαστούν:

- Στον αριθμό των ανέργων κατά το τέλος του χρόνου ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης σε βασικούς οικονομικούς τομείς.
- Στους επαναπατριζόμενους που επιστρέφουν για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο.
- Στους απόφοιτους τεχνικών σχολών εξαιτίας της αύξησης που παρατηρείται στον αριθμό των μαθητών.

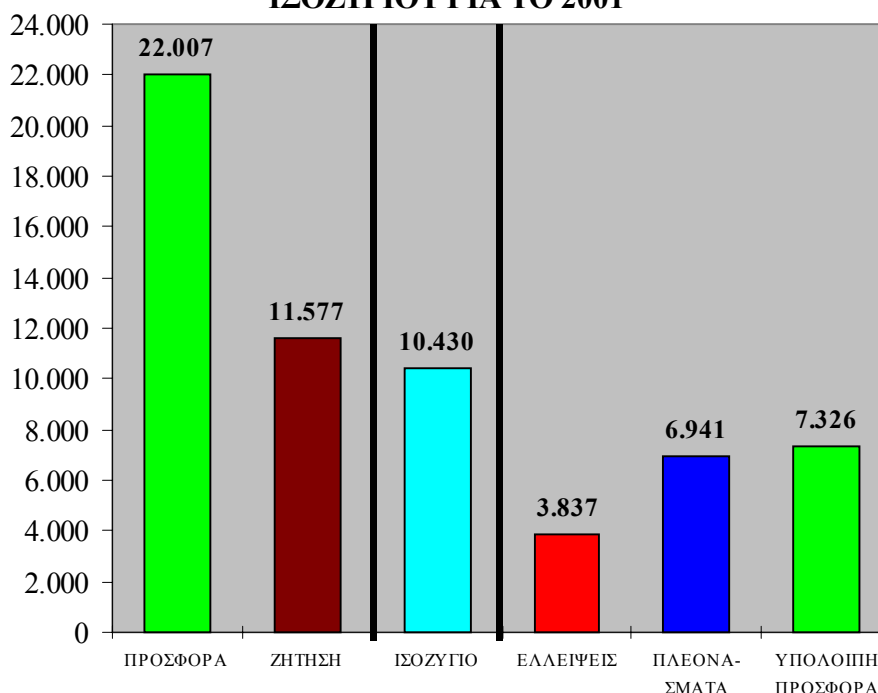
Οι σημαντικότερες μειώσεις εντοπίζονται:

- Στα άτομα που διακινούνται από επάγγελμα σε επάγγελμα.
- Στα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης εξαιτίας μικρής μείωσης του αντίστοιχου ποσοστού.

Συνέχιση της παρουσίας ανισοσκελειών ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση

Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001 συμπεραίνεται ότι η αγορά εργασίας της Κύπρου θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει διαρθρωτικές αδυναμίες με αποτέλεσμα την εμφάνιση ανισοσκελιών. Αυτό αποδεικνύεται από τη σύγκριση ανάμεσα στη συνολική προσφορά και ζήτηση. Ειδικότερα, ενώ η πρόσθετη προσφορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση κατά **10.430 άτομα (+4,9% από το 2000)**, η πρόβλεψη είναι ότι θα παρουσιαστούν **τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα**. Οι ελλείψεις αναμένεται να ανέλθουν στα 3.837 άτομα, ενώ τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 14.267 άτομα (6.941 και 7.326 άτομα αντίστοιχα). Η εικόνα αυτή παρουσιάζεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001

Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Το ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό αποτελείται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και από τους ανειδίκευτους ανέργους και ανέρχεται στα 3.690 άτομα. Με βάση τη μέχρι τώρα εμπειρία, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες στην προσέλκυση των ατόμων αυτών για τα επαγγέλματα που δε θεωρούνται ελκυστικά όπως είναι τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Ο αριθμός των ελλείψεων, στα επαγγέλματα όπου απαιτείται τουλάχιστο σχετικά μέτριο ή ψηλό επίπεδο εξειδίκευσης, αναμένεται να ανέλθει γύρω στα 1.000 άτομα.

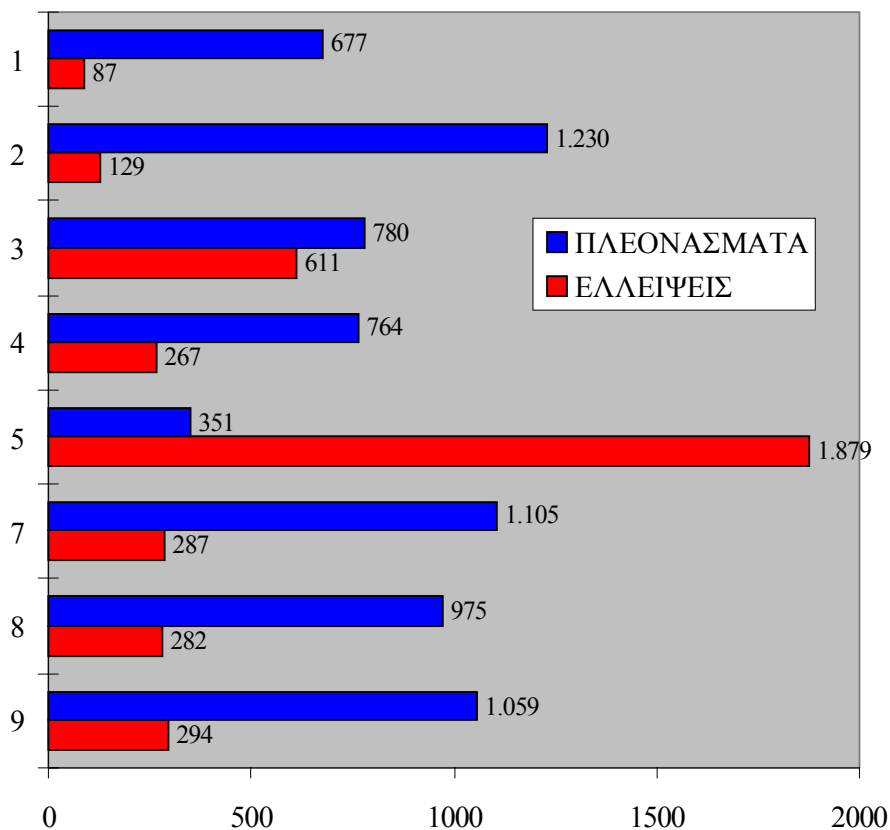
Σχεδόν σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες η πρόσθετη προσφορά είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση

Από τη σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία εντοπίζεται ότι **τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις** στις κατηγορίες:

- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι
- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς
- Γραφειακά επαγγέλματα
- Τεχνίτες
- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται μόνο για τους Υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές. Τα αποτελέσματα κατά επαγγελματική κατηγορία παρουσιάζονται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2001

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Προσφορά γύρω στα 7.325 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Αυτή αποτελείται από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό (3.690 άτομα), τους διακινούμενους από ειδικότητα σε ειδικότητα (3.134 άτομα) και τους επαναπατριζόμενους (500 άτομα).

Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και όπως έχει ήδη αναφερθεί σε μικρό μόνο βαθμό, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων κατά επαρχία διαπιστώνεται ότι **το άθροισμα των πλεονασμάτων και της προσφοράς που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.** Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες διαφορές και κατά συνέπεια τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στη Λευκωσία και στη Λάρνακα ενώ η μικρότερη ποσοστιαία διαφορά αναμένεται να παρουσιαστεί στην Πάφο.

Όμως δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων σε οποιαδήποτε επαρχία εξαιτίας των ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις σε επαγγέλματα αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα και τους Πωλητές

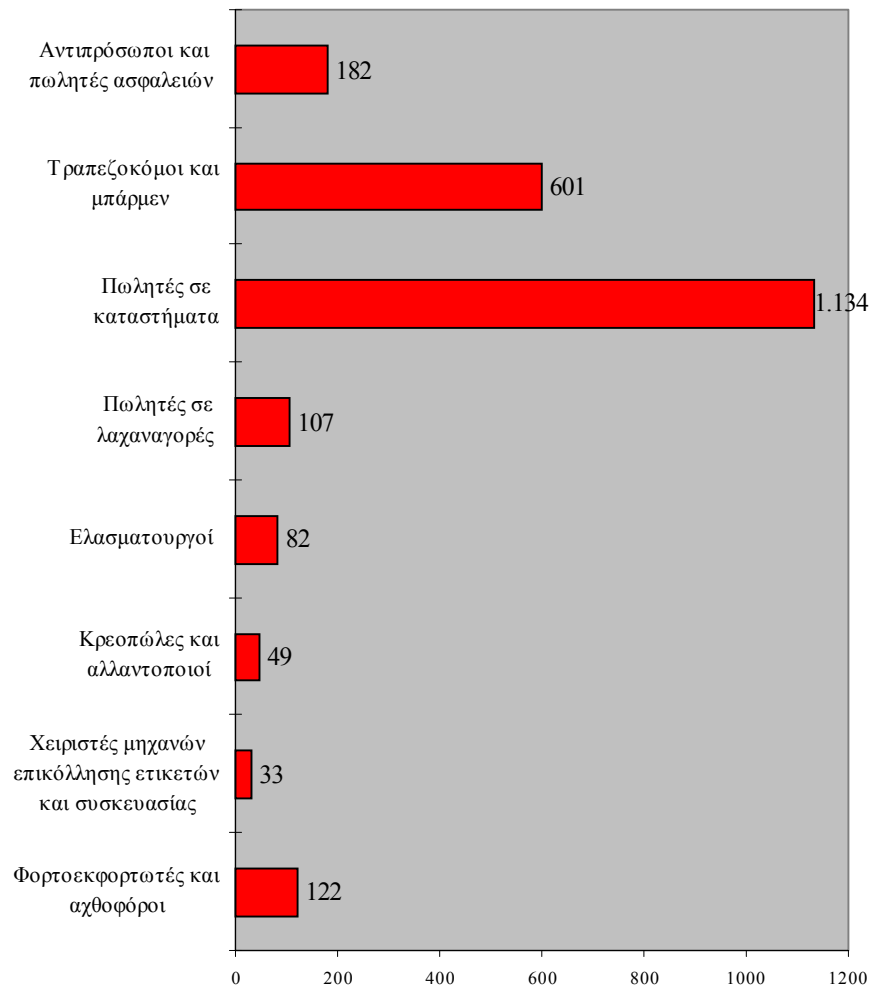
Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 2001 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- **Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες.** Αυτές εντοπίζονται κυρίως στη Μεταποίηση, στις Κατασκευές, στον Τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.
- **Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς που βασικά εντοπίζονται στον ευρύ τριτογενή τομέα, λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.**

- Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 30 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό σχεδιάγραμμα. Από αυτό διαπιστώνεται ότι οι μεγαλύτερες ελλείψεις αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα καθώς και τους πωλητές.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2001

Επισημαίνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μερικώς με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ανισοσκελειών σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στη ζήτηση. Η επαναλαμβανόμενη επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για χάραξη στρατηγικής για ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Οι ελλείψεις είναι δυνατό να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια με τη διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου εργατικού δυναμικού. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα προβλέπονται για τους Πτυχιούχους, τα Γραφειακά Επαγγέλματα, τους Τεχνίτες και τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται:

- Στο μεγάλο ενδιαφέρον ατόμων για εργοδότηση στα επαγγέλματα αυτά και ιδίως σε γραφειακά επαγγέλματα καθώς και σε επαγγέλματα που απαιτούν προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Στη μείωση στην απασχόληση στη Μεταποίηση και του χαμηλού ρυθμού αύξησης στις Κατασκευές.

- **Στη μείωση στη ζήτηση** για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε μια σύγχρονη οικονομία και κοινωνία.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 50 άτομα) παρουσιάζονται στο σχετικό σχεδιάγραμμα.

Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν προσόντα σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

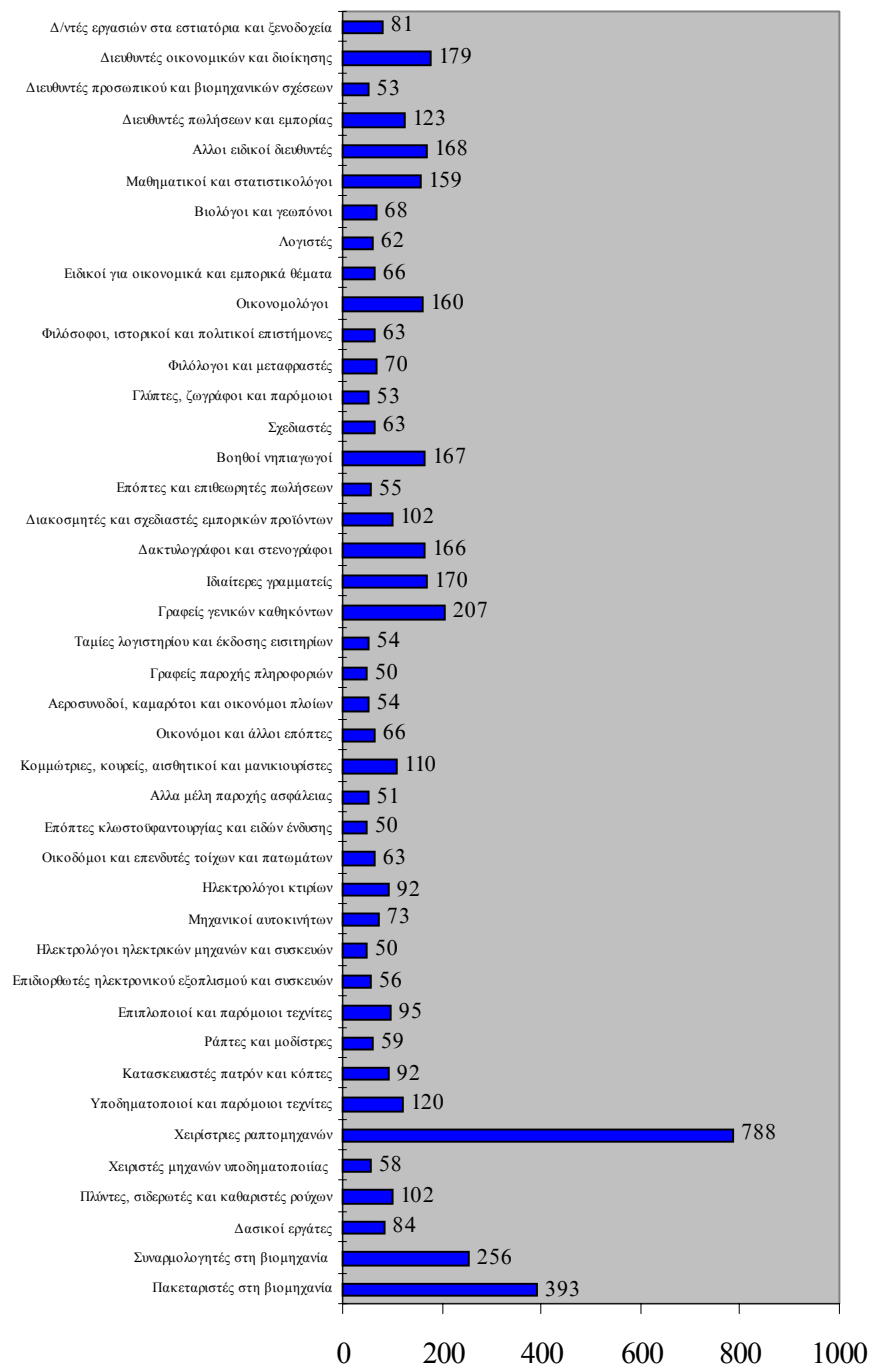
Τόσο στους Διευθυντές όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Στους Τεχνικούς βοηθούς, ειδικούς γραφείς και παρόμοια επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Κύπρο. Σημαντικός αριθμός από τα άτομα αυτά απορροφείται τελικά σε άλλα συναφή επαγγέλματα.

Μεγάλο μέρος της προσφοράς στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα και γι'αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Στα τεχνικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της αναμενόμενης μειωμένης ζήτησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Αυτό οφείλεται στις αρνητικές επιδόσεις των τομέων

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ 2001

οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται τα περισσότερα από τα επαγγέλματα αυτά όπως είναι οι Κατασκευές και η Μεταποίηση.

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελειών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται **ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανομένων ατόμων** ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους.

Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Επανεκπαίδευση ατόμων από επαγγέλματα τα οποία δεν χρειάζεται η οικονομία.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Εφαρμογή ενημερωτικών προγραμμάτων για νέα άτομα με στόχο την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των κυπριακών επιχειρήσεων.
- Καταβολή προσπάθειας προς την κατεύθυνση της ενεργοποίησης του αδρανούς γυναικείου δυναμικού.

- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.
- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και έρευνα στον τομέα της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Μεθοδολογία	2
1.3.	Περίγραμμα της μελέτης	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ: ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	8
2.1.	Πληθυσμός	8
2.2.	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	9
2.3.	Απασχόληση	10
2.4.	Ανεργία	14
2.5.	Ξένο εργατικό δυναμικό	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	21
3.1.	Ανάλυση πρόσθετης προσφοράς	21
3.2.	Ανάλυση πρόσθετης ζήτησης	29
3.3.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού	33
3.3.1.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαρχία	35
3.3.2.	Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	50
4.1.	Γενική εικόνα Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001	50
4.2.	Επαγγέλματα με τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2001	54
4.3.	Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 :	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :	ΠΙΝΑΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 :	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 :	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 :	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ως ο αρμόδιος φορέας για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, θεωρεί την παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά εργασίας ως σημαντική δραστηριότητα. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην εξασφάλιση έγκαιρης και ολοκληρωμένης εικόνας και αξιόπιστων δεδομένων. Η μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκπονείται κάθε χρόνο, παρέχει αναλυτικές πληροφορίες για την προβλεπόμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας και συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στη μελέτη χρησιμεύουν στον προγραμματισμό και εφαρμογή των αναγκαίων δραστηριοτήτων κατάρτισης και στην προώθηση άλλων ενεργειών όπως είναι η ενημέρωση του κοινού και ιδιαίτερα των νέων, η αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού μέσα στις επιχειρήσεις και η ενεργοποίηση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Επίσης, η μελέτη αξιοποιείται από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και υπηρεσίες που ασχολούνται με τον ευρύ τομέα του προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Σκοπός της μελέτης είναι ο εντοπισμός των ανισοσκελειών που αναμένεται ότι θα παρουσιαστούν στην αγορά εργασίας της Κύπρου μέσα στο 2001. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη **διενέργεια προβλέψεων για την πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό κατά ειδικότητα και επαρχία**. Οι ανισοσκελίες καταδεικνύουν τις ειδικότητες στις οποίες θα εμφανιστούν ανάγκες κατάρτισης μέσα στο 2001. Οι ανάγκες αυτές δυνατό να αφορούν:

- **αρχική κατάρτιση** σε σχέση με ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό λόγω μεγαλύτερης ζήτησης από την προσφορά,
- **επιμόρφωση** ατόμων με γνώσεις και δεξιότητες που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις συγκεκριμένης ειδικότητας,

- **επανεκπαίδευση** προσωπικού από ειδικότητες που παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερη προσφορά από ζήτηση ή που καταργούνται.

Η ανάλυση που γίνεται καλύπτει όλες τις ειδικότητες, όλες τις επαρχίες και όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με εξαίρεση τους δυο πιο κάτω τομείς, για τους οποίους δεν υπάρχουν ικανοποιητικά διαθέσιμα στοιχεία για τη διάρθρωση της απασχόλησης:

- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- Αλιεία και Ιχθυοτροφία

1.2. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία υπολογισμού της πρόσθετης προσφοράς και της πρόσθετης ζήτησης εργατικού δυναμικού παρουσιάζεται συνοπτικά στο κεφάλαιο αυτό και διαγραμματικά στο Σχεδιάγραμμα 1. Εκτενέστερη λεπτομερής ανάλυση της μεθοδολογίας παρατίθεται στο Παράρτημα 1.

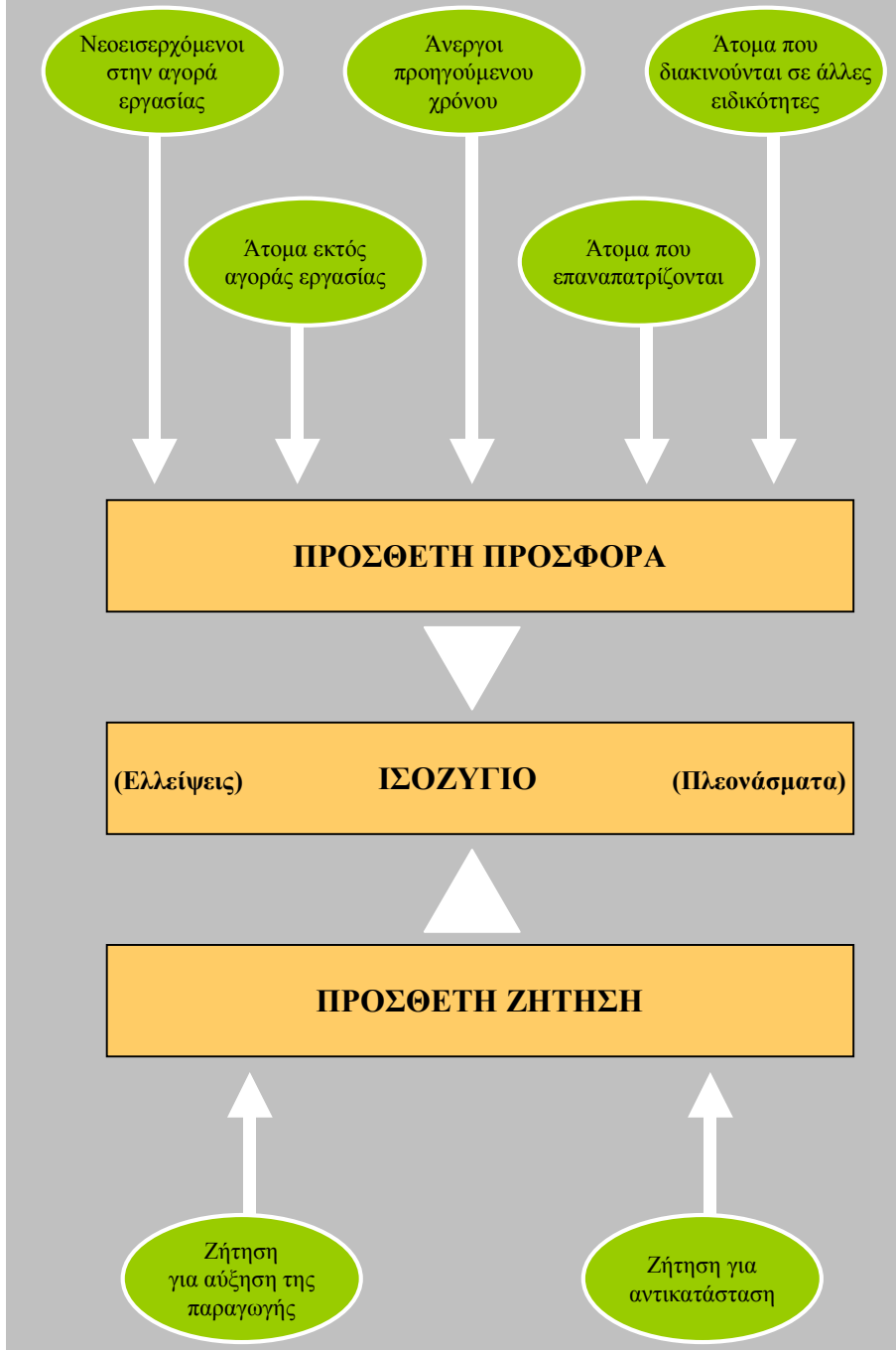
Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και στην πρόσθετη ζήτηση για το συγκεκριμένο χρόνο. Επισημαίνεται ότι το αποτέλεσμα της διαφοράς αυτής **δεν αποτελεί πρόβλεψη της ανεργίας** για τους ακόλουθους δύο λόγους:

- Οι ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε άλλες.
- Οι ανισοσκελίες μεταξύ επαρχιών δεν εξισορροπούνται πάντοτε με μετακίνηση ατόμων.

Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της μελέτης χρησιμοποιούνται οι επίσημοι όροι και περιγραφές των επαγγελμάτων. Αυτό είναι απαραίτητο για να υπάρχει, όσο αυτό είναι δυνατό, διαχρονική συνέπεια και δυνατότητα σύγκρισης με άλλα διαθέσιμα στοιχεία και αναλύσεις τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Πρόσθετη προσφορά

Η πρόσθετη προσφορά αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε βασικές κατηγορίες:

- **Η πρώτη κατηγορία είναι οι νεοεισερχόμενοι, δηλαδή άτομα που θα επιδιώξουν να εργοδοτηθούν για πρώτη φορά μέσα στο 2001.** Τα άτομα αυτά είναι βασικά οι απόφοιτοι και οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.
- **Η δεύτερη κατηγορία αφορά την προσφορά από τους ανέργους κατά το τέλος του προηγούμενου χρόνου.** Τα στοιχεία αυτά διαφοροποιούνται ώστε να λαμβάνεται υπόψη η εποχικότητα της ανεργίας που έχει ως συνέπεια την εμφάνιση αυξημένης ή μειωμένης ανεργίας το Δεκέμβριο. Η εποχικότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική σε ορισμένες ειδικότητες όπως αυτές του τουριστικού τομέα. Πρόσθετα, όπου υπήρχαν στοιχεία, ότι συγκεκριμένες ομάδες εγγεγραμμένων ανέργων δεν αποτελούν πραγματική προσφορά σε επαγγέλματα, αυτά λήφθηκαν υπόψη στην πρόβλεψη της προσφοράς από τους ανέργους. Όμως η βάση για τον υπολογισμό της προσφοράς εξακολουθεί να είναι τα επίσημα στοιχεία της ανεργίας.
- **Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στην προσφορά από άτομα που βρίσκονται εκτός του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, δηλαδή δεν εργάζονται ούτε είναι γραμμένοι ως άνεργοι, αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2001.** Παράδειγμα αποτελούν νεαρές γυναίκες που εργάζονταν, αποχώρησαν κυρίως λόγω γάμου ή τοκετού και θα επιστρέψουν στην αγορά εργασίας μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.
- **Τα άτομα που επιστρέφουν από το εξωτερικό για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο συγκροτούν την τέταρτη κατηγορία.** Ο αριθμός αυτός είναι σχετικά μικρός και η εκτίμηση γίνεται με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων. Πάνω στον αριθμό αυτό εφαρμόζονται ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Η προσφορά αυτή δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε ειδικότητες εξαιτίας της απουσίας συναφών πληροφοριών.

- **Η τελευταία κατηγορία αφορά τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας και διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη.** Αυτοί δημιουργούν ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού στην ειδικότητα από την οποία φεύγουν αλλά ταυτόχρονα αποτελούν προσφορά σε άλλες ειδικότητες. Η προσφορά αυτή δεν κατανέμεται σε ειδικότητες επειδή τα άτομα αυτά δε θεωρούνται καταρτισμένα για τις ειδικότητες στις οποίες θα μετακινηθούν. Επίσης, δεν υπάρχουν ικανοποιητικά στοιχεία που να δείχνουν τις ειδικότητες στις οποίες επιδιώκουν να εργαστούν τα άτομα αυτά. Η μεγάλη σημασία της κατηγορίας αυτής στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων στις διάφορες ειδικότητες, καθιστά αναγκαία τη λεπτομερή μελέτη του φαινομένου αυτού.

Πρόσθετη ζήτηση

Η πρόσθετη ζήτηση αποτελείται από τη ζήτηση που σχετίζεται με την προβλεπόμενη διαφοροποίηση (αύξηση ή μείωση) στην παραγωγή και από τη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού ως εξής:

- Η πρόβλεψη της ζήτησης σε σχέση με το ρυθμό μεταβολής της παραγωγής γίνεται αφού εκτιμηθούν ο ρυθμός ανάπτυξης και η αξία παραγωγής κατά απασχολούμενο για τον κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- Η ζήτηση για αντικατάσταση μπορεί να προέλθει είτε από την αποχώρηση εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας ή από τη διακίνηση ατόμων από μια ειδικότητα σε άλλη. Η εκτίμηση της ζήτησης για αντικατάσταση γίνεται ξεχωριστά κατά ειδικότητα για τον κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

1.3. Περίγραμμα της μελέτης

Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφεται ο σκοπός της μελέτης και παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογία που έχει ακολουθηθεί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια σύντομη ανάλυση των σημαντικότερων χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας της Κύπρου, δηλαδή του πληθυσμού, του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, της απασχόλησης, της ανεργίας και των ξένων εργατών.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001. Συγκεκριμένα, σε πρώτο στάδιο εξετάζονται σε λεπτομέρεια η προσφορά και ζήτηση εργατικού δυναμικού και οι παράγοντες που τις επηρεάζουν. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της σύγκρισης ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση σε γενικό επίπεδο, κατά επαγγελματική κατηγορία και επαρχία, αλλά και σε μεγαλύτερη ανάλυση, κατά ειδικότητα.

Οι αναλυτικοί πίνακες του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001 είναι διαθέσιμοι στα γραφεία της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο. Οι πίνακες αυτοί περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- Προσφορά και ζήτηση για την κάθε ειδικότητα.
- Ισοζύγιο και ανάλυση κατά επαρχία για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της προσφοράς για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της ζήτησης για την κάθε ειδικότητα.
- Ανάλυση των κατηγοριών της ζήτησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο καταγράφονται τα βασικότερα συμπεράσματα που έχουν εξαχθεί από τη μελέτη και γίνονται εισηγήσεις για αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Οι εισηγήσεις αφορούν τόσο ενέργειες που προωθεί ή είναι δυνατό να

προωθήσει η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου όσο και γενικές κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν για να αντιμετωπιστούν ριζικά τα προβλήματα της αγοράς εργασίας.

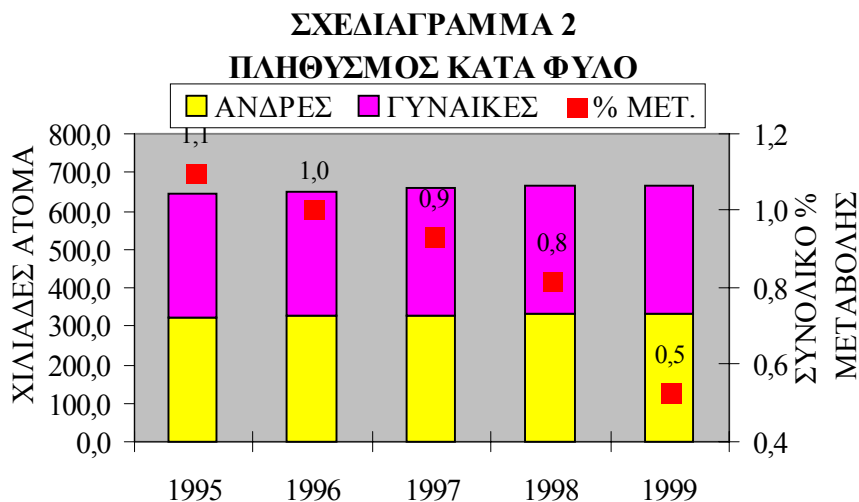
2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ : ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Με στόχο την ολοκληρωμένη αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κύπρου κρίνεται απαραίτητη η ανάλυση και παράθεση βασικών μεγεθών για το ανθρώπινο δυναμικό στην Κύπρο. Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται στοιχεία αναφορικά με:

- Πληθυσμό
- Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό
- Απασχόληση
- Ανεργία
- Ξένο εργατικό δυναμικό

2.1. Πληθυσμός

Ο πληθυσμός στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου κατά το 1999 αυξήθηκε μόνο κατά 0,5% σε σύγκριση με το 1998 και έφτασε τις 666,8 χιλιάδες. Αυτό είναι το μικρότερο ποσοστό αύξησης του πληθυσμού κατά τα τελευταία 20 χρόνια.

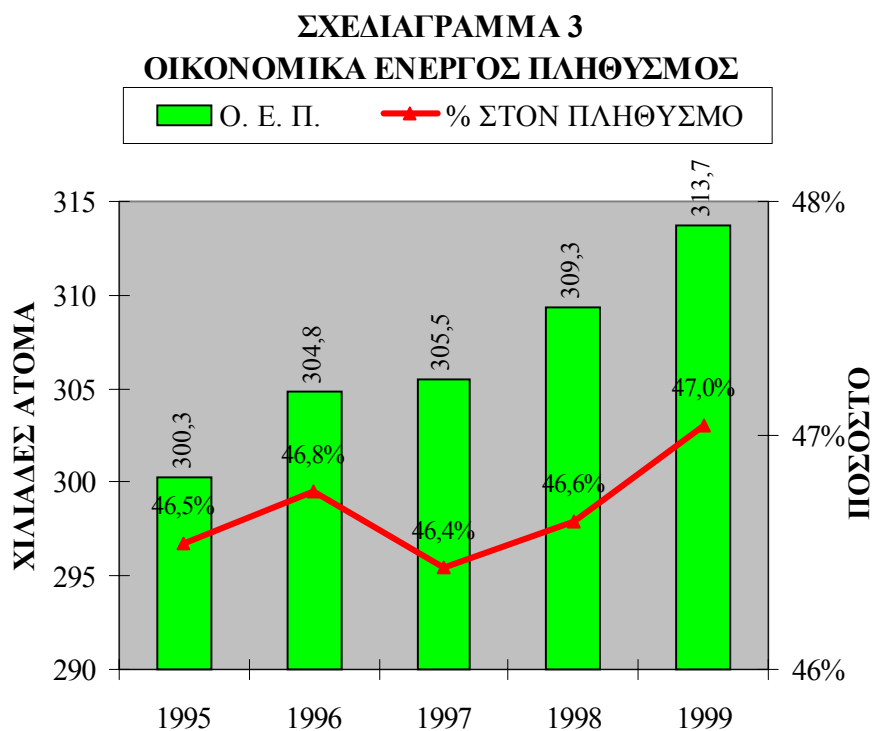

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Οι άνδρες αποτελούν το 49,9% του πληθυσμού. Στοιχεία για τον πληθυσμό κατά έτος και φύλο φαίνονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 2 και αναλυτικά στον Πίνακα 2.1 στο Παράρτημα 2.

2.2. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός μέσα στο 1999 αυξήθηκε κατά 1,4% συγκριτικά με το 1998 και ανέρχεται στις 313,7 χιλιάδες άτομα. Η αύξηση αυτή, που είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων 3 χρόνων, αντικατοπτρίζει την καλή επίδοση της οικονομίας μέσα στο 1999, παρόλο που η ανεργία παρουσίασε αύξηση. Το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού στην αγορά εργασίας έχει αυξηθεί από το 46,6% το 1998 στο 47,0% το 1999.

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 3 παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός και το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο συνολικό

πληθυσμό από το 1995 μέχρι το 1999. Αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 2.2 στο Παράρτημα 2.

2.3. Απασχόληση

Ο επικερδώς απασχολούμενος πληθυσμός για την παραγωγή του Α.Ε.Π. έφτασε τις 290,2 χιλιάδες άτομα μέσα στο 1999, σημειώνοντας αύξηση κατά 1,1% σε σύγκριση με το 1998. Η αύξηση αυτή είναι η ίδια που σημειώθηκε και τον προηγούμενο χρόνο και οφείλεται στις καλές επιδόσεις της οικονομίας στα χρόνια αυτά όπως φαίνεται και από τους ρυθμούς ανάπτυξης¹. Εξακολουθούν όμως να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στη μεταβολή της απασχόλησης κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας όπως φαίνεται στα Σχεδιαγράμματα 4 και 5. Τα αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στους Πίνακες 2.3 και 2.4 στο Παράρτημα 2.

Η **απασχόληση μειώθηκε** τόσο στο πρωτογενή όσο και στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας. Συγκεκριμένα, οι μειώσεις εντοπίζονται στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

- Μεταποιητικές Βιομηχανίες (-2,5%)
- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία (-2,3%)

Οι υπόλοιποι τομείς οικονομικής δραστηριότητας στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα παρουσίασαν στασιμότητα στην απασχόληση με εξαίρεση τις Κατασκευές όπου η απασχόληση αυξήθηκε κατά 0,4%.

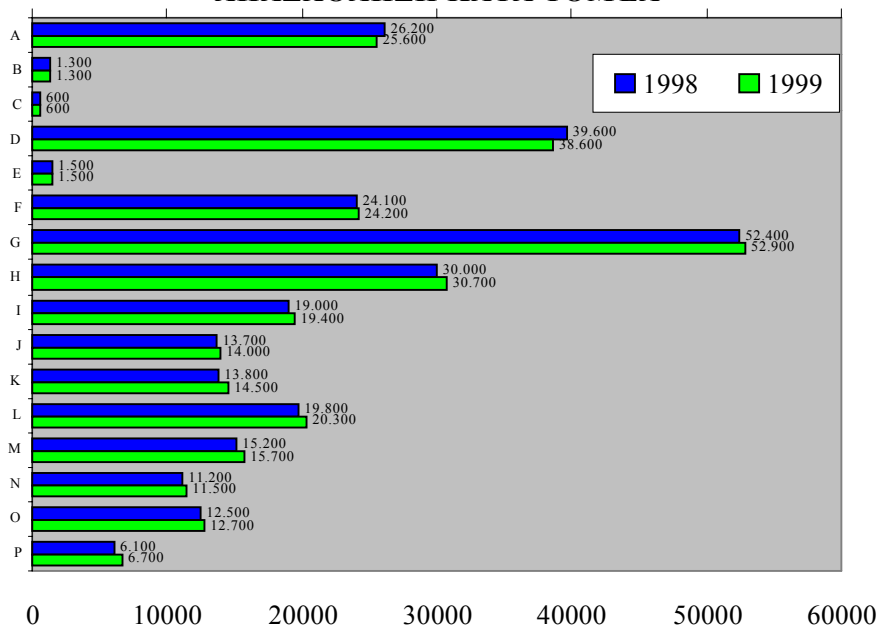
Οι **μεγαλύτερες αυξήσεις** σημειώθηκαν στους τομείς:

- Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό (+9,8%)
- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+5,1%)

---

¹ Ρυθμός αύξησης Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος 1999:4,5%
Ρυθμός αύξησης Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος 1998:5,0%

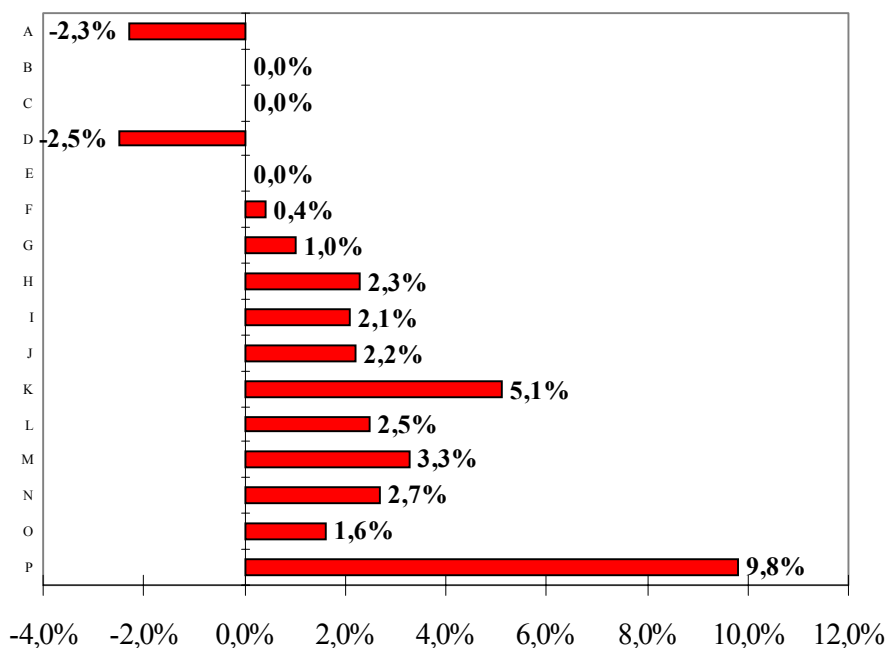
ΣΧΕΛΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας & Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ**

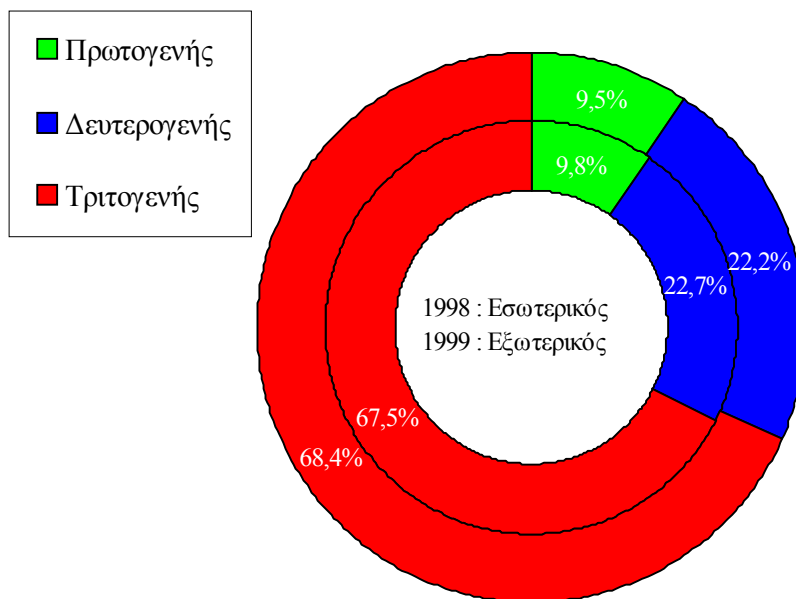
- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας & Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

- Εκπαίδευση (+3,3%)
- Υγεία και κοινωνική μέριμνα (+2,7%)
- Δημόσια διοίκηση και άμυνα (+2,5%)

Η κατανομή της απασχόλησης κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 6. Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνεται ότι τα μερίδια τόσο του πρωτογενούς όσο και του δευτερογενούς τομέα μειώθηκαν και αυξήθηκε ανάλογα το μερίδιο του τριτογενούς τομέα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ
ΤΟΜΕΑ

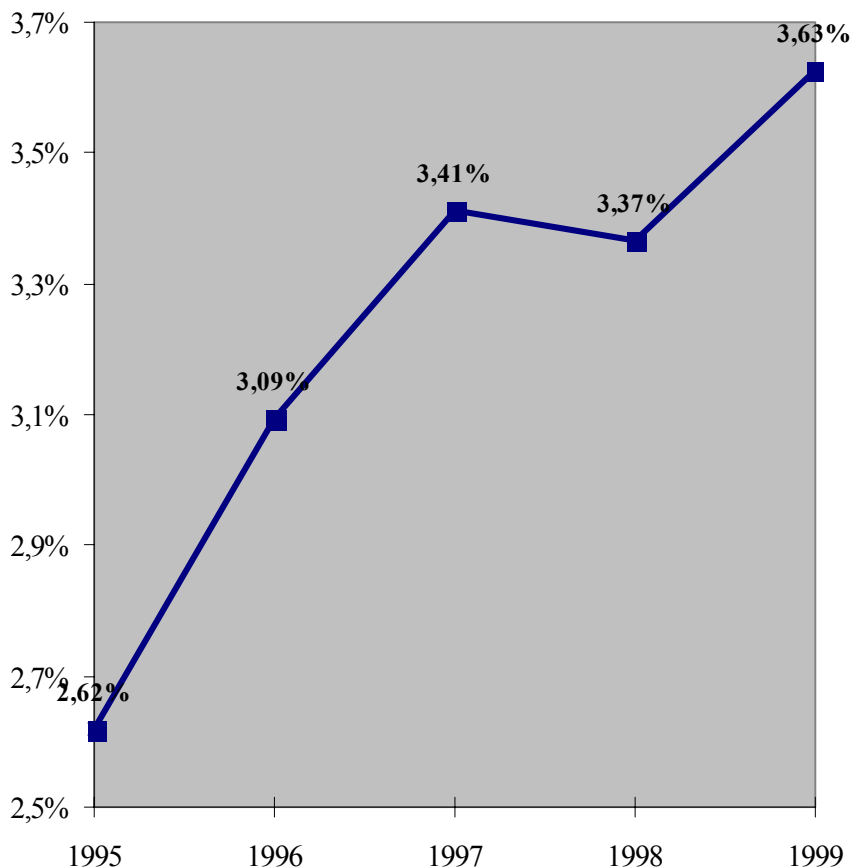
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

2.4. Ανεργία

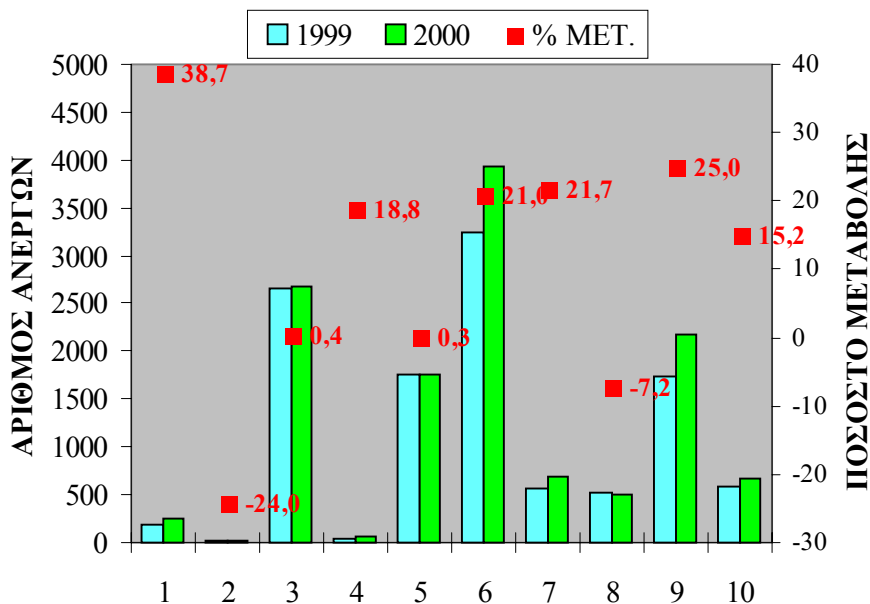
Η ανεργία μέσα στο 1999 αυξήθηκε κατά 9,2% σε σύγκριση με το 1998 και έφτασε στο 3,6% του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού. Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2000 η ανεργία παρουσιάζει σημαντική αύξηση κατά 12,2% σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 1999. Η εξέλιξη της ανεργίας ως ποσοστό στον Οικονομικά Ενεργό Πληθυσμό παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 7 για τα χρόνια από το 1995 μέχρι το 1999. Αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 2.5 στο Παράρτημα 2.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΑΝΕΡΓΙΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΕΝΕΡΓΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ (Ιαν - Απρ)

- 1 : Γεωργία και κτηνοτροφία
- 2 : Μεταλλεία και λατομεία
- 3 : Μεταποίηση
- 4 : Ηλεκτρισμός και υδατοπρομήθεια
- 5 : Κατασκευές
- 6 : Εμπόριο, ξενοδοχεία και εστιατόρια
- 7 : Μεταφορές και επικοινωνίες
- 8 : Τράπεζες, ασφάλειες και εμπορικές υπηρεσίες
- 9 : Κυβέρνηση, προσωπικές και κοινωνικές υπηρεσίες
- 10: Νεοεισερχόμενοι

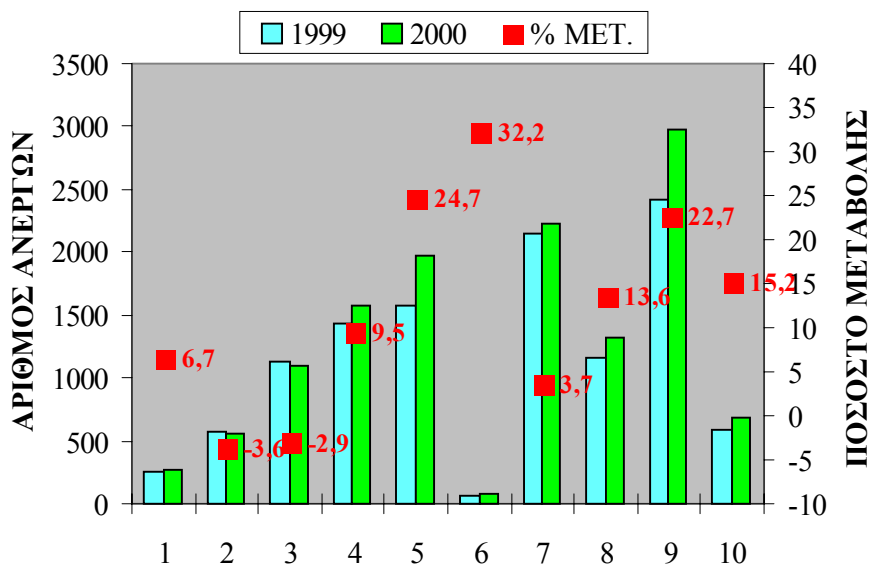
Στο Σχεδιάγραμμα 8 παρουσιάζεται η μεταβολή της ανεργίας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 2000 σε σύγκριση με το 1999 (πρώτοι 4 μήνες). Οι σημαντικότερες μεταβολές εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς οικονομικής δραστηριότητας²:

- Εστιατόρια και ξενοδοχεία (+46%)

² Σημειώνεται ότι η καταγραφή και ανάλυση των στοιχείων της ανεργίας εξακολουθεί να γίνεται με τη χρήση του προηγούμενου συστήματος ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων (ISIC 1968).

- Γεωργία (+39%)
- Κυβέρνηση, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες (+25%)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Ιαν - Απρ)

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 6: Γεωργοί
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης
- 10: Νεοεισερχόμενοι

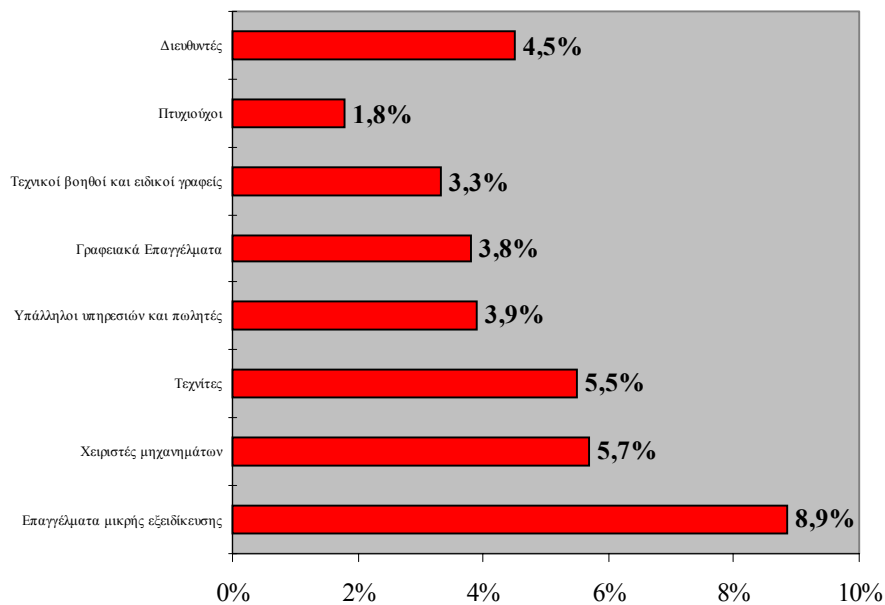
Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 9 αναλύεται η ανεργία στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες. Από την ανάλυση αυτή εντοπίζεται ότι οι μεγαλύτερες μεταβολές στην ανεργία σημειώνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (+25%)
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (+23%)
- Ανειδίκευτοι νεοεισερχόμενοι (+15%)
- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (+14%)

Το ποσοστό των ανέργων πάνω στην απασχόληση της κάθε επαγγελματικής κατηγορίας αποτελεί σημαντικό δείκτη του συγκριτικού μεγέθους της ανεργίας. Έτσι, υπολογίζεται το ποσοστό αυτό με χρησιμοποίηση της προβλεπόμενης απασχόλησης για το 2000. Τα ποσοστά αυτά για όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 10.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 2000 (Ιαν - Απρ)

Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζεται ότι οι κατηγορίες με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας πάνω στην απασχόληση είναι:

- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (8,9%)

- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές (5,9%)
- Τεχνίτες (5,6%)
- Διευθυντές (4,6%)
- Υπάλληλοι υπηρεσιών και Πωλητές (4,4%)
- Γραφειακά επαγγέλματα (4,1%)

2.5. Ξένο εργατικό δυναμικό

Τα διαθέσιμα επίσημα στοιχεία για τους ξένους εργάτες που απασχολούνται στην Κύπρο έχουν ως πηγή αναφοράς το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Με βάση τα στοιχεία αυτά το 1999 απασχολούνταν κατά μέσο όρο 20.256 ξένοι εργάτες, αριθμός αυξημένος κατά 13,0% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο του 1998. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο 7,0% του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού ενώ το 1998 αντιστοιχούσε στο 6,2%.

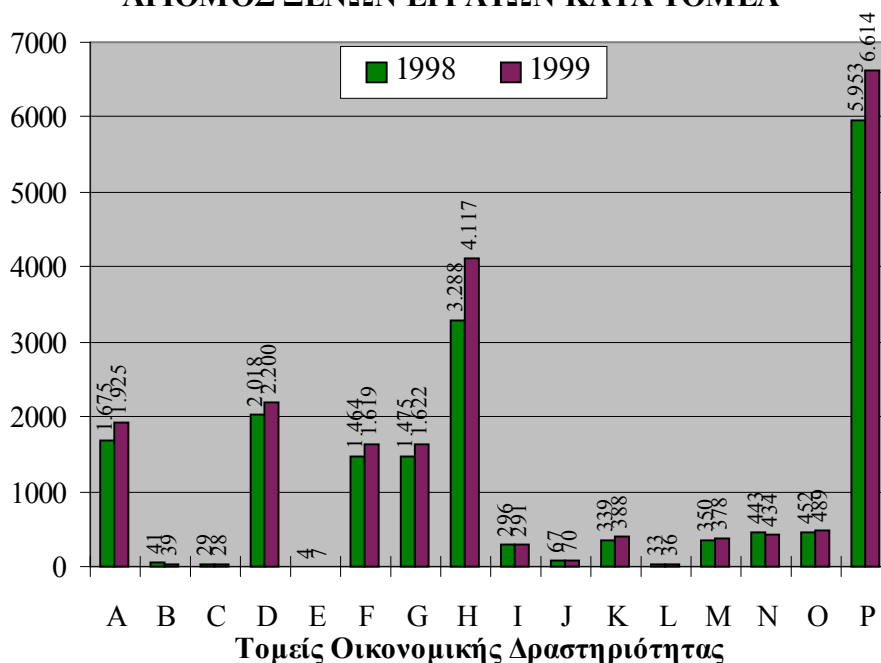
Στο Σχεδιάγραμμα 11 παρουσιάζεται ο αριθμός ξένων εργατών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας για το 1998 και το 1999. Από τα στοιχεία αυτά εντοπίζεται ότι οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες μεταβολές ανάμεσα στα δύο χρόνια αφορούσαν τους πιο κάτω τομείς:

- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+25,2%)
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (+14,9%)
- Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες (+14,6%)
- Ιδιωτικά νοικοκυριά (+11,1%)

Από την κατανομή του αριθμού των ξένων εργατών κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, εντοπίζεται ότι οι τομείς όπου απασχολούνται οι περισσότεροι ξένοι εργάτες είναι οι ακόλουθοι:

- Ιδιωτικά νοικοκυριά (32,7%)
- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (20,3%)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΑΡΙΘΜΟΣ ΞΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

- A: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία
- B: Αλιεία και Ιχθυοτροφεία
- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών
- P: Ιδιωτικά Νοικοκυριά

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

- Μεταποιητικές βιομηχανίες (10,9%)
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (9,5%)
- Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης (8,0%)
- Κατασκευές (8,0%)

Με τον υπολογισμό του ποσοστού των ξένων εργατών πάνω στην απασχόληση του κάθε τομέα εντοπίζεται η εξάρτηση από το ξένο εργατικό δυναμικό. Με την εξαίρεση των Ιδιωτικών νοικοκυριών όπου σχεδόν όλοι οι απασχολούμενοι είναι ξένοι, οι τομείς που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ξένων εργατών είναι:

- Ξενοδοχεία και εστιατόρια (13,4% της απασχόλησης)
- Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία (7,5%)
- Κατασκευές (6,7%)
- Μεταποιητικές βιομηχανίες (5,7%)

Επισημαίνεται ότι οι ξένοι εργάτες υπολογίζονται στα επίσημα στοιχεία που δίνονται για την απασχόληση στους διάφορους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Οι νόμιμοι ξένοι εργάτες ικανοποιούν μέρος της ζήτησης εργατικού δυναμικού στα επαγγέλματα που απασχολούνται. Σε περίπτωση που τροποποιηθεί η απόφαση για απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού και μειωθεί δραστικά ο αριθμός τους, τότε θα παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση των θέσεων αυτών. Συνέπεια θα είναι η αύξηση της ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα αναλυτικά αποτελέσματα της μελέτης για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για το 2001. Η ανάλυση που γίνεται αφορά την εξέταση των σημαντικότερων παραμέτρων οι οποίοι επηρεάζουν και κατά συνέπεια διαμορφώνουν:

- την πρόσθετη προσφορά εργατικού δυναμικού
- την πρόσθετη ζήτηση εργατικού δυναμικού
- το ισοζύγιο εργατικού δυναμικού

3.1. Ανάλυση πρόσθετης προσφοράς

Η συνολική πρόσθετη προσφορά για το 2001 αναμένεται να αυξηθεί κατά 537 άτομα, ή 2,5% σε σύγκριση με το 2000, και να ανέλθει στα 22.007 άτομα. Οι κατηγορίες που συνεισφέρουν περισσότερο στην αύξηση αυτή είναι οι άνεργοι, οι επαναπατριζόμενοι και οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών. Οι αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς παρουσιάζονται στα Σχεδιαγράμματα 12 και 13 ενώ η ποσοστιαία κατανομή για το 2001 φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 14. Τα αναλυτικά στοιχεία εμφανίζονται στον Πίνακα 3.1 στο Παράρτημα 3. Από τα στοιχεία αυτά φαίνεται ότι:

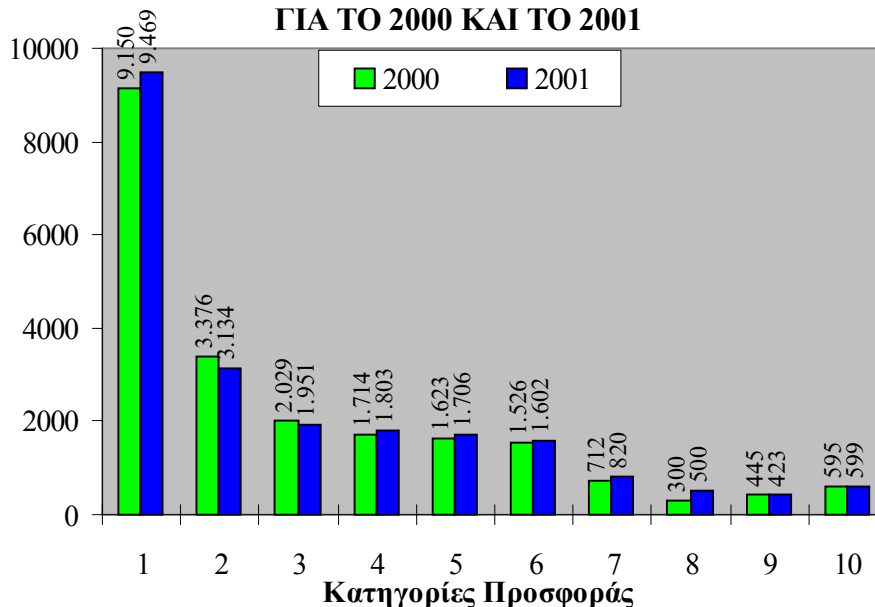
- Η προσφορά από τους ανέργους κατά το τέλος του 2000 εξακολουθεί να είναι η μεγαλύτερη κατηγορία αφού καλύπτει το 43,0% της συνολικής προσφοράς και έχει αυξηθεί κατά 3,5%.
- Η δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία προσφοράς (14,2%) είναι η διακίνηση εργατικού δυναμικού από μια ειδικότητα σε άλλη³ η οποία έχει μειωθεί κατά 7,2% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο.

---

³ Η σημασία της επιβεβαιώνεται από μελέτες τόσο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και της Στατιστικής Υπηρεσίας.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ 2000 ΚΑΙ ΤΟ 2001**

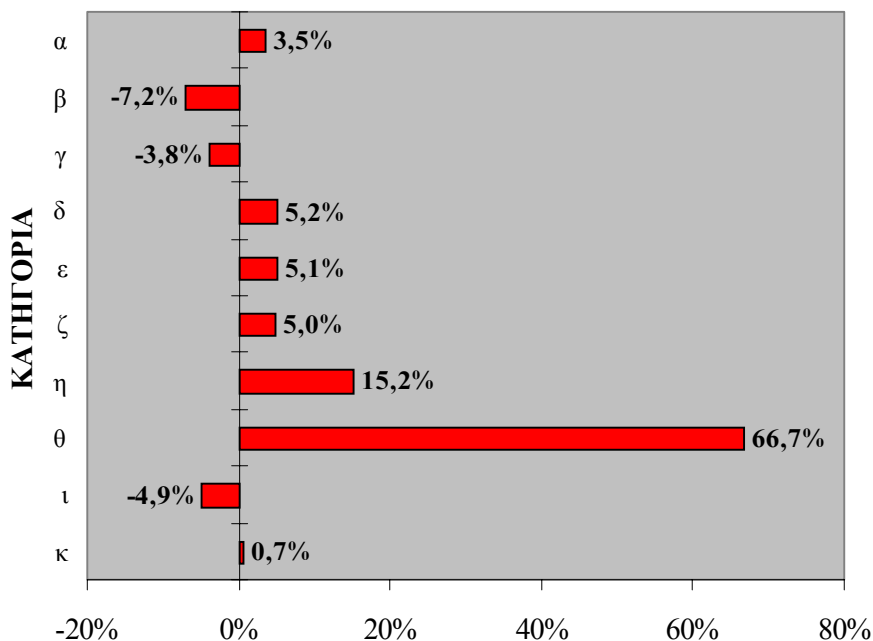

- 1: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2000
- 2: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
- 3: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
- 4: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
- 5: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
- 6: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
- 7: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
- 8: Επαναπατριζόμενοι
- 9: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
- 10: Άλλοι

- Τα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης αναμένεται να μειωθούν κατά 3,8% και να φτάσουν στα 1.951 άτομα ή στο 8,9% του συνόλου. Η μείωση αυτή οφείλεται σε ελαφρά μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν το εκπαιδευτικό σύστημα (από 4,0% το 2000 σε 3,8% το 2001). Τα άτομα αυτά συνήθως, δεν αποκτούν οποιεσδήποτε επιπρόσθετες γνώσεις ή ικανότητες και

γι' αυτό, την πρώτη φορά που εισέρχονται στην αγορά εργασίας, ταξινομούνται ως ανειδίκευτοι.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

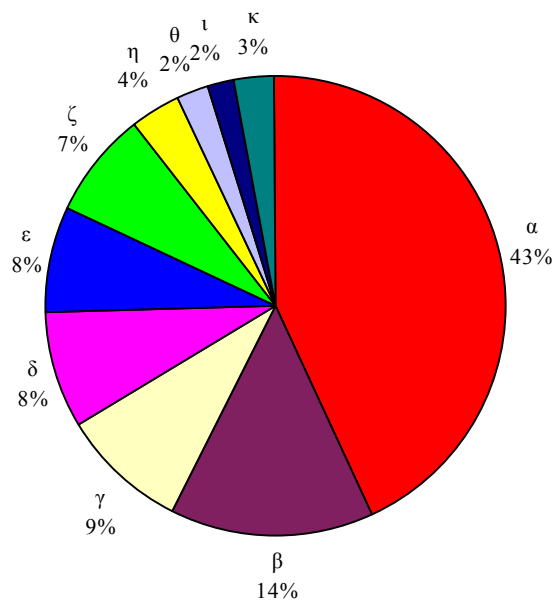

- α: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2000
- β: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
- γ: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
- δ: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
- ε: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
- ζ: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
- η: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
- θ: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
- ι: Επαναπατριζόμενοι
- κ: Άλλοι

- Εξαιτίας αύξησης στον αριθμό των μαθητών, οι **απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης αυξήθηκαν κατά 5,2%** και αντιστοιχούν στο 8,2% της συνολικής προσφοράς.

- Η προσφορά από τους **απόφοιτους Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών εξωτερικού αυξήθηκε κατά 5,1%** και αντιστοιχεί στο 7,8% του συνόλου. Η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων αυτών (93%) κατανέμονται στους διευθυντές και πτυχιούχους.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ
ΤΟ 2001**

- α: Άνεργοι Δεκεμβρίου 2000
- β: Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα
- γ: Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από τη Μέση Εκπαίδευση
- δ: Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)
- ε: Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού
- ζ: Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο
- η: Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών
- θ: Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου
- ι: Επαναπατριζόμενοι
- κ: Άλλοι

- **Οι απόφοιτοι δημοσίων και ιδιωτικών σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αυξάνονται**

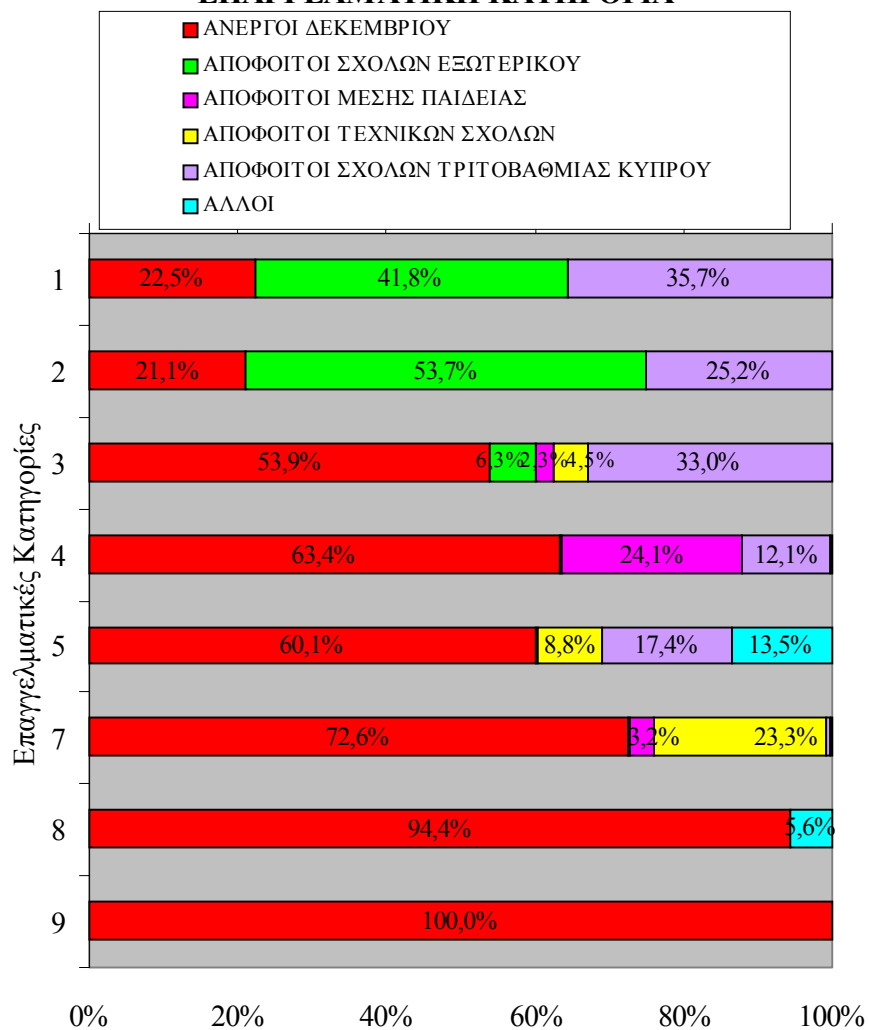
κατά 5,0% και ανέρχονται στα 1.602 άτομα (7,3% του συνόλου). Από την κατανομή τους στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες σημειώνεται ότι μόνο το 28% (445 άτομα) ταξινομούνται ως διευθυντές και πτυχιούχοι, ενώ το 33% (523 άτομα) κατανέμονται στους τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς και το 39% (622 άτομα) ταξινομούνται ως γραφείς και υπάλληλοι υπηρεσιών. Η σύγκριση αυτή φανερώνει τη διαφορά στο επίπεδο προσόντων ανάμεσα στους απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

- **Οι απόφοιτοι δημόσιων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών** έχουν αυξηθεί κατά 15,2%, εξαιτίας αύξησης στον αριθμό των μαθητών και αντιστοιχούν τώρα στο 3,7% του συνόλου.

Στο Σχεδιάγραμμα 15 παρουσιάζεται η κατανομή της συνολικής προσφοράς στην κάθε επαγγελματική κατηγορία ανάλογα με το είδος της προσφοράς. Τα αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.2 στο Παράρτημα 3. Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

- **Στους διευθυντές η προσφορά προέρχεται από τρεις μόνο κατηγορίες.** Οι απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών στο εξωτερικό είναι η μεγαλύτερη κατηγορία και αποτελούν το 42% της προσφοράς. Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αποτελούν το 36%. Η τρίτη κατηγορία που αντιστοιχεί στο 22% του συνόλου αποτελείται από τους ανέργους του 2000, οι οποίοι στην είναι είτε οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης του χρόνου εκείνου ή άτομα με τέτοια προσόντα που έχουν καταστεί άνεργοι.
- **Παρόμοια προέλευση της προσφοράς ισχύει και στην περίπτωση των πτυχιούχων.** Οι απόφοιτοι σχολών εξωτερικού έχουν αυξήσει την ποσοστιαία συνεισφορά τους στους πτυχιούχους κατά 11 ποσοστιαίες μονάδες και ανέρχονται τώρα στο 54%. Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο φτάνουν στο 25% και η προσφορά από τους ανέργους ανέρχεται στο 21%.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

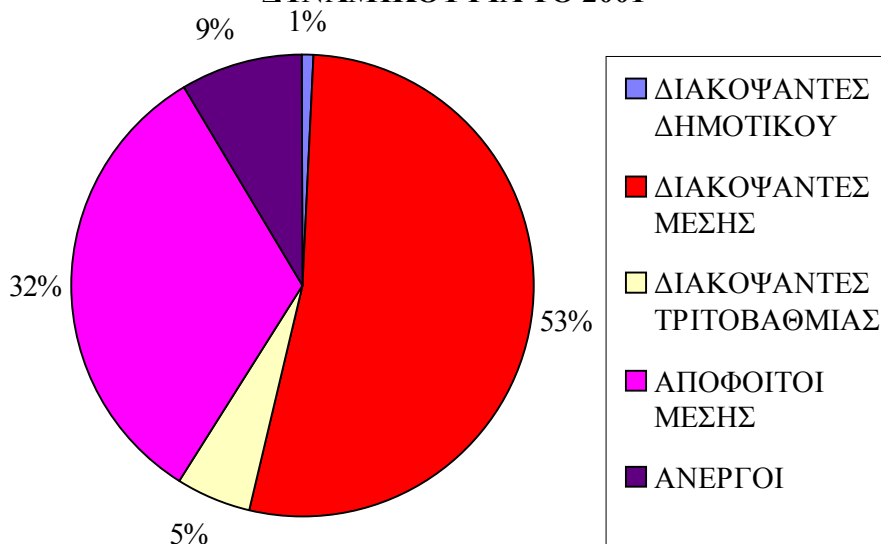
- **Στους τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείς η ανεργία εξακολουθεί να είναι η σημαντικότερη κατηγορία αφού αντιστοιχεί στο 54% της συνολικής προσφοράς (47% το 2000). Η δεύτερη σε σημασία κατηγορία είναι οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο (33% σε σύγκριση με 28% το 2000) ενώ οι απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού παρουσιάζουν σημαντική μείωση κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες και ανέρχονται τώρα μόνο στο 6% της συνολικής προσφοράς.**
- **Στα γραφειακά επαγγέλματα η ανεργία αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς και έχει αυξηθεί κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες (63% σε σύγκριση με 60% το 2000). Η προσφορά από τους απόφοιτους Μέσης Εκπαίδευσης, οι οποίοι ταυτόχρονα με τη συμπλήρωση των σπουδών τους αποκτούν προσόντα λογιστικής ή δακτυλογραφίας, ανέρχεται στο 24%. Οι απόφοιτοι από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αντιστοιχούν στο 12% της προσφοράς. Αυτό φανερώνει το μεγάλο ενδιαφέρον σημαντικού αριθμού αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης (με ή χωρίς μεταλκειακή εκπαίδευση) για απασχόληση σε γραφειακά επαγγέλματα.**
- **Παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και στους υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές όπου η ανεργία είναι η κυριότερη κατηγορία προσφοράς και αντιστοιχεί στο 60% του συνόλου. Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο αντιστοιχούν στο 17%, οι σπουδαστές σε ειδικότητες του τουριστικού τομέα οι οποίοι θα κάνουν μέρος της πρακτικής κατάρτισης τους μέσα στο 2000 αποτελούν το 14%, και οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών αντιστοιχούν στο 9%.**
- **Στους τεχνίτες και παρόμοιους εργάτες η μεγαλύτερη κατηγορία προσφοράς είναι οι άνεργοι κατά το τέλος του χρόνου οι οποίοι ανέρχονται στο 73% του συνόλου. Οι απόφοιτοι Τεχνικών Σχολών (23%) αποτελούν τη δεύτερη πιο σημαντική κατηγορία.**

- Τέλος, στις δύο τελευταίες επαγγελματικές κατηγορίες, δηλαδή στους χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές και στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης, σχεδόν η μοναδική πηγή προσφοράς είναι η ανεργία η οποία καλύπτει το 94% και το 100% αντίστοιχα της συνολικής προσφοράς σε κάθε κατηγορία.

Ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό

Η προσφορά από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό αναμένεται να μειωθεί κατά 5% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και να ανέλθει στα 3.690 άτομα. Η μείωση οφείλεται στη μείωση κατά 40% του αριθμού των ανειδίκευτων ανέργων. Τα άτομα αυτά είναι σημαντικά επειδή είναι δυνατό να ικανοποιήσουν ελλείψεις εργατικού δυναμικού, ιδιαίτερα στις ειδικότητες όπου η διάρκεια της κατάρτισης είναι σχετικά μικρή. Φυσικά, βασική προϋπόθεση είναι τα άτομα να επιδείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον για απασχόληση σε επαγγέλματα που εμφανίζουν ελλείψεις. Η κατανομή τους στις διάφορες κατηγορίες παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 16.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ
ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001

3.2. Ανάλυση πρόσθετης ζήτησης

Στα ίδια περίπου επίπεδα με τον προηγούμενο χρόνο αναμένεται να παραμείνει η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2001. Συγκεκριμένα, θα αυξηθεί κατά 47 άτομα ή 0,4% και θα ανέλθει στα 11.577 άτομα. Η συνολική πρόσθετη ζήτηση κατανέμεται στη ζήτηση που οφείλεται σε επέκταση των δραστηριοτήτων (28,3% της συνολικής) και στη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού (71,7%).

Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων περιλαμβάνεται στη ζήτηση για αντικατάσταση και καλύπτει το 37,7% της ζήτησης αυτής. Το ποσοστό αυτό φανερώνει τη μεγάλη επίδραση που έχει η αλλαγή επαγγέλματος πάνω στη διαμόρφωση της συνολικής ζήτησης για την κάθε ειδικότητα.

Η κατανομή της ζήτησης παρουσιάζει σημαντικές διαφορές όταν αναλυθεί κατά επαγγελματική κατηγορία. Η κατανομή αυτή παρουσιάζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 17 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.3 στο Παράρτημα 3.

Στις ακόλουθες επαγγελματικές κατηγορίες η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού αποτελεί τουλάχιστο το 70% της συνολικής ζήτησης:

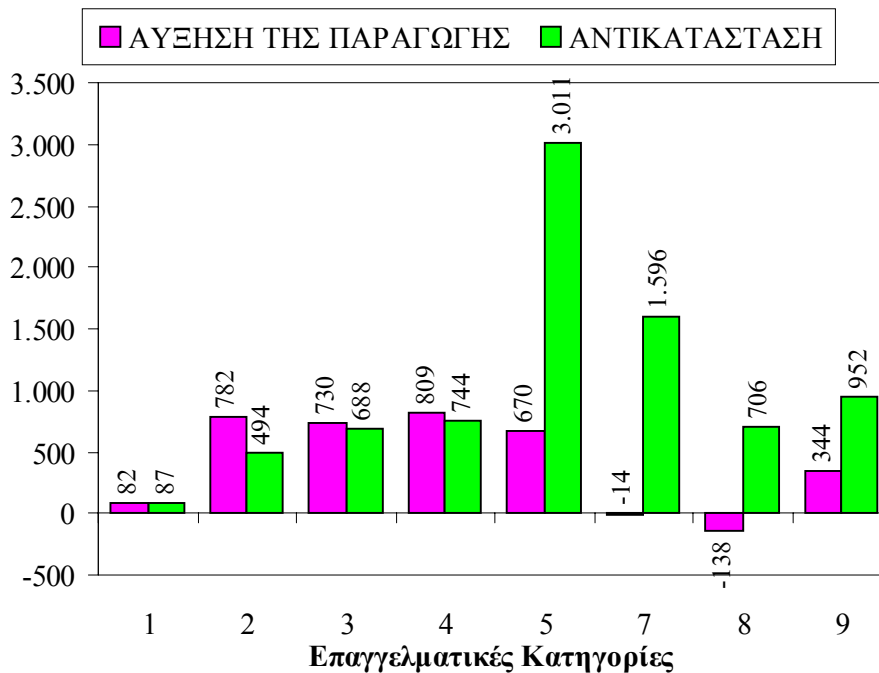
- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (124%)
- Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες (101%)
- Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές (82%)
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (74%)

Τα μεγάλα αυτά ποσοστά οφείλονται στην αναμενόμενη μείωση της απασχόλησης στη Μεταποίηση αλλά και στη συνεχιζόμενη σχετικά μικρή επέκταση των άλλων βασικών τομέων, όπως είναι οι Κατασκευές, όπου εντοπίζονται τα πιο πάνω επαγγέλματα. Πρόσθετος παράγοντας είναι το γεγονός ότι σημαντικός αριθμός ατόμων στα τεχνικά και ξενοδοχειακά επαγγέλματα και στα επαγγέλματα των

πωλητών έχουν την τάση να αλλάζουν επάγγελμα ή ακόμη να εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες η ζήτηση για αύξηση της παραγωγής είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση για αντικατάσταση και κυμαίνεται από το 52% μέχρι το 61%. Εξάιρεση αποτελούν οι Διευθυντές όπου η ζήτηση για αύξηση της παραγωγής ανέρχεται στο 49% της συνολικής ζήτησης.

Διαφορές εντοπίζονται επίσης ανάμεσα σε ειδικότητες στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες. Οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις διαφορές είναι:

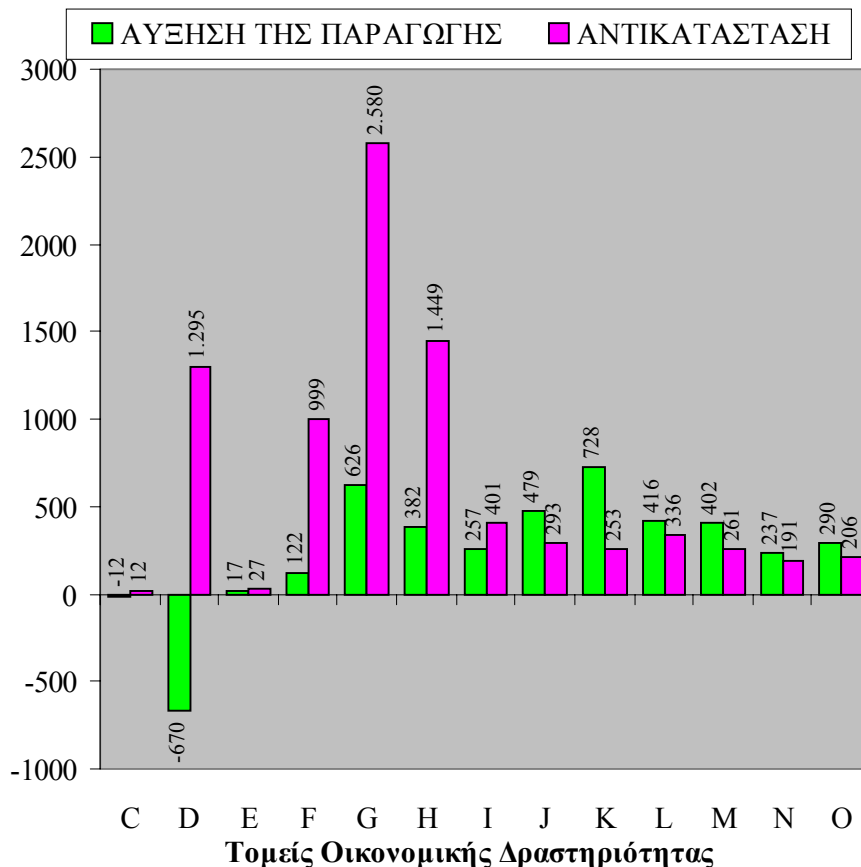
- η διαφορετική φύση της εργασίας
- τα χαρακτηριστικά των απασχολουμένων
- οι όροι και συνθήκες εργασίας.

Στο Σχεδιάγραμμα 18 παρουσιάζεται η ζήτηση κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στους τομείς της Μεταποίησης και των Κατασκευών καθώς και στο μικρό τομέα των Ορυχείων και Λατομείων αναμένεται μείωση στην απασχόληση και ως συνέπεια αρνητική ζήτηση για αύξηση της παραγωγής. Ο μόνος λόγος που θα εξακολουθήσουν να χρειάζονται νέα άτομα είναι η σημαντική ζήτηση για αντικατάσταση ατόμων που εγκαταλείπουν τους τομείς αυτούς.

Από το Σχεδιάγραμμα 18 διαπιστώνεται ότι στους περισσότερους τομείς η ζήτηση για αντικατάσταση είναι η σημαντικότερη από τις δύο κατηγορίες της ζήτησης. **Εξαιρέσεις αποτελούν οι ακόλουθοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι εξακολουθούν να επιδεικνύουν σημαντική επέκταση στις δραστηριότητες τους ενώ ταυτόχρονα δεν παρουσιάζουν σημαντικές αποχωρήσεις προσωπικού:**

- Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- Εκπαίδευση
- Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ**

- C: Ορυχεία και Λατομεία
- D: Μεταποιητικές Βιομηχανίες
- E: Ηλεκτρισμός, Φυσικό αέριο και Νερό
- F: Κατασκευές
- G: Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης
- H: Ξενοδοχεία και Εστιατόρια
- I: Μεταφορές, Αποθήκευση & Επικοινωνίες
- J: Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί
- K: Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες
- L: Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα
- M: Εκπαίδευση
- N: Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα
- O: Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών

Τα μεγαλύτερα ποσοστά αντικατάστασης εμφανίζονται στις Μεταποιητικές βιομηχανίες και ειδικότερα στις:

- Βιομηχανία μεταλλικών ειδών
- Κλωστοϋφαντουργία
- Είδη ενδυμασίας
- Δερμάτινα είδη και υποδήματα
- Εκδόσεις και Εκτυπώσεις
- Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων από ξύλο

Ψηλά ποσοστά αντικατάστασης παρουσιάζονται επίσης στους τομείς:

- Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο
- Ξενοδοχεία και Εστιατόρια

3.3. Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού⁴

Οι εκτιμήσεις για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για το 2001 είναι ότι η **συνολική πρόσθετη προσφορά θα ανέλθει στα 22.007 άτομα ενώ η συνολική πρόσθετη ζήτηση θα φτάσει τα 11.577 άτομα**. Η απλή αριθμητική σύγκριση των δύο αυτών αριθμών δίνει θετική διαφορά 10.430 ατόμων, η οποία αυξάνεται κατά 490 άτομα ή 4,9% σε σύγκριση με το 2000.

Τα 10.430 αυτά άτομα είναι δυνατό να αντιστοιχούν με τον ελάχιστο αριθμό πραγματικής ανεργίας για το 2001 νοουμένου ότι δε θα παρουσιαστούν ανισοσκελίες στην αγορά εργασίας. Στην πραγματικότητα όμως, αυτό δεν είναι δυνατό να συμβεί διότι οι ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες είναι αδύνατο να ικανοποιηθούν

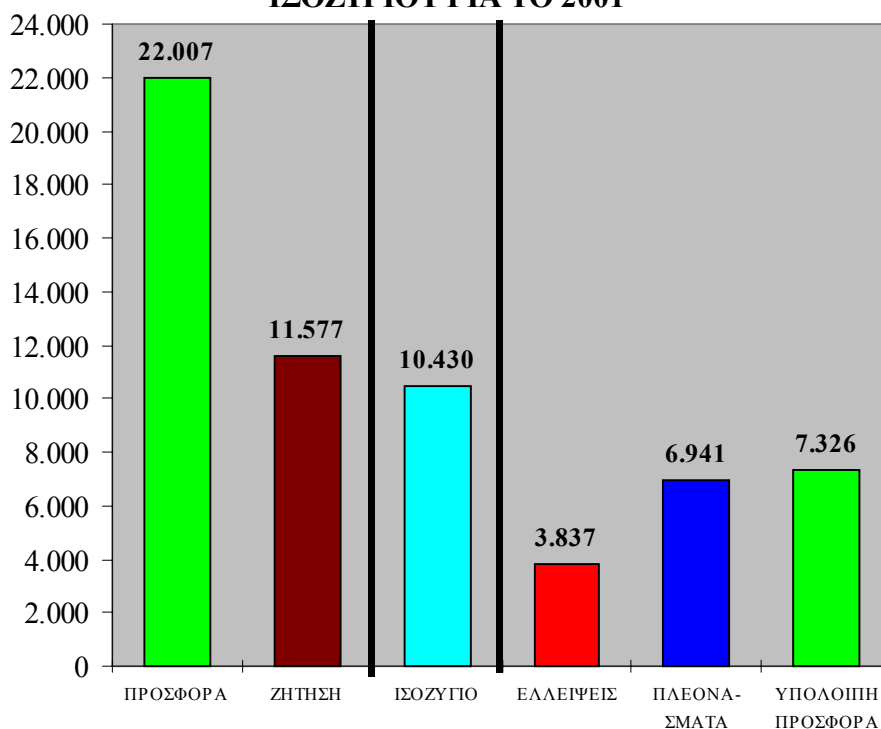
---

⁴ Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση σε εργατικό δυναμικό. Αν η διαφορά είναι θετική τότε αναμένεται να παρουσιαστούν πλεονάσματα ενώ στην αντίθετη περίπτωση αναμένονται ελλείψεις.

από τα πλεονάσματα ή από τα ανειδίκευτα άτομα, ακόμη και αν ληφθούν κατάλληλα μέτρα όπως η στροφή των ατόμων στις ειδικότητες που έχουν ελλείψεις και η κατάλληλη κατάρτιση τους.

Αναμένεται ότι και μέσα στο 2001 θα παρουσιαστούν ανισοσκελίες εργατικού δυναμικού σε αριθμό ειδικοτήτων. Έτσι προβλέπονται ελλείψεις γύρω στα 3.835 άτομα ενώ τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες αναμένεται να ανέλθουν στα 14.265 άτομα (6.940 και 7.325 άτομα αντίστοιχα).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ
ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001

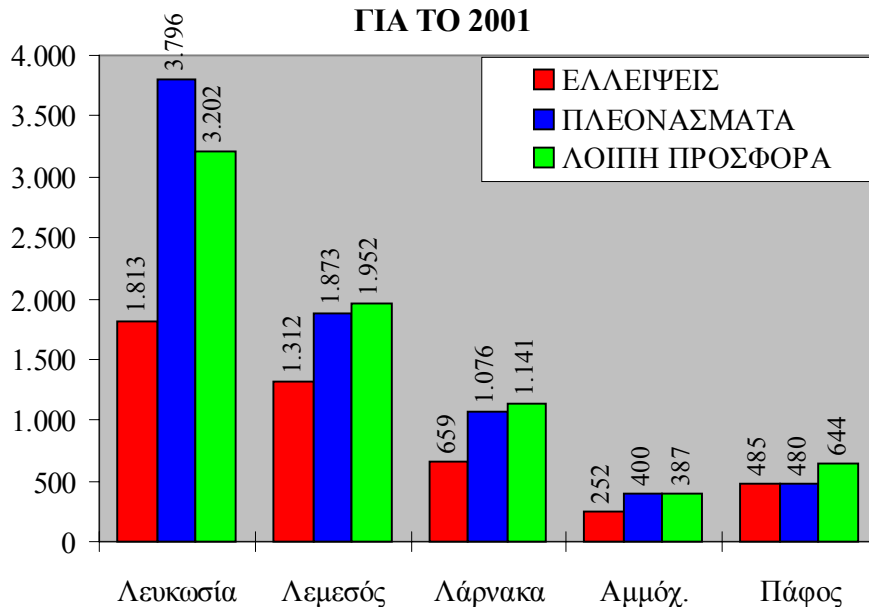
Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα ειδίκευσης, είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Βασική προϋπόθεση είναι να ενδιαφερθεί το ντόπιο ανειδίκευτο προσωπικό να εργαστεί στα επαγγέλματα αυτά.

Ο ελάχιστος συνολικός αριθμός ελλείψεων για το 2001 είναι δυνατό να προσδιοριστεί μετά από εξέταση των υπολοίπων επαγγελματιών. Ο αριθμός αυτός **αναμένεται να κυμανθεί γύρω στα 1.000 άτομα**. Η συνοπτική προβλεπόμενη εικόνα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 19 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία δίνονται στον Πίνακα 3.4 στο Παράρτημα 3.

3.3.1. Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαρχία

Η ανάλυση του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001 κατά επαρχία (ελλείψεις, πλεονάσματα και προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες) παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 20. Τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.5 στο Παράρτημα 3.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2001

Το άθροισμα των πλεονασμάτων και της υπόλοιπης προσφοράς είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες ανεξαιρέτα τις επαρχίες. Όμως επισημαίνεται, ότι μόνο μέρος των ελλείψεων αναμένεται να ικανοποιηθεί από τα πλεονάσματα και την υπόλοιπη προσφορά και γι' αυτό προβλέπεται ότι θα παρουσιαστούν κάποιες ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.

3.3.2. Ανάλυση Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία

Οι εκτιμήσεις της μελέτης για το 2001 στις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 21 ενώ τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.6 στο Παράρτημα 3.

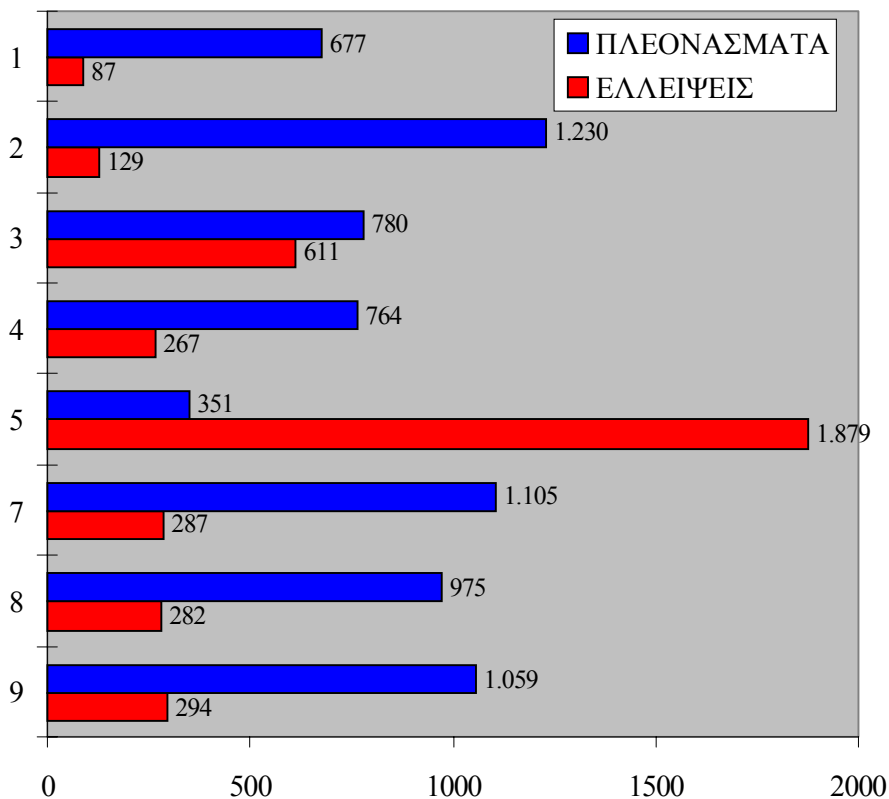
Τα πλεονάσματα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις στους:

- Διευθυντές
- Πτυχιούχους
- Τεχνικούς βοηθούς και ειδικούς γραφείσ
- Γραφείσ, δακτυλογράφους και ταμίεσ
- Τεχνίτεσ
- Χειριστέσ μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητέσ
- Επαγγέλματα μικρήσ εξειδίκευσησ

Μεγαλύτερεσ ελλείψεισ από πλεονάσματα αναμένονται μόνο στους Υπαλλήλουσ υπηρεσιών και Πωλητέσ.

Προσφορά γύρω στα 7.325 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεισ, να ικανοποιήσουμ μέρος από τισ ελλείψεισ. Με βάση τισ τάσεισ των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι τα άτομα αυτά ανταποκρίνονται στη ζήτηση από τα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό από τα επαγγέλματα των πωλητών και, σε μικρό μόνο μέρος, από τα επαγγέλματα μικρήσ εξειδίκευσησ. Έτσι τισ υπόλοιπεσ επαγγελματικήσ κατηγορίεσ και ιδίωσ τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα και σε λίγα τεχνικά επαγγέλματα αναμένεται ότι θα εκδηλωθούμ ελλείψεισ εργατικού δυναμικού.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2001

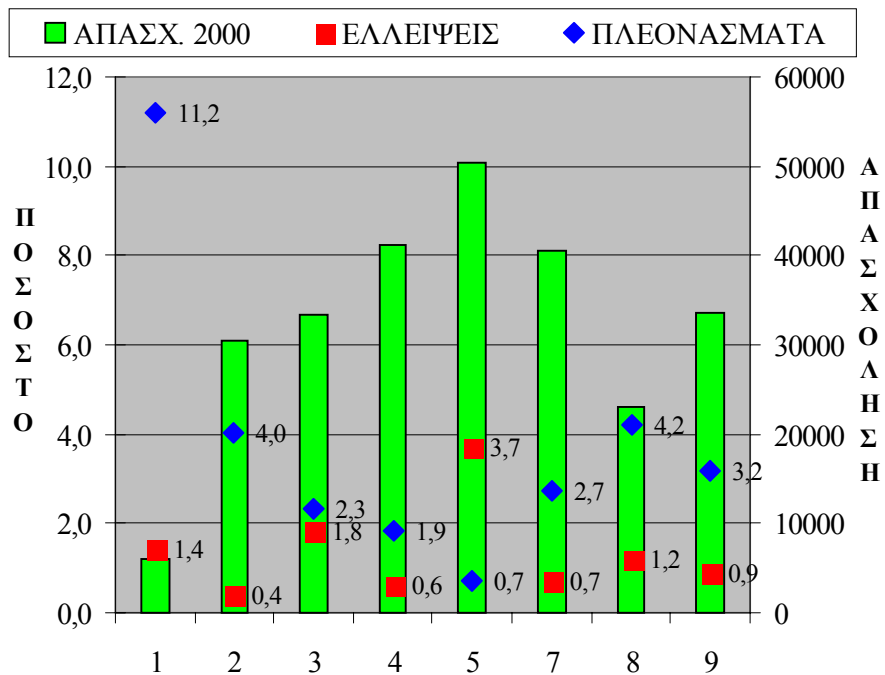
- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Η σύγκριση της απασχόλησης στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες με το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού φανερώνει τη σημασία των ελλείψεων ή πλεονασμάτων. Η σύγκριση αυτή, η οποία εκφράζεται ως ποσοστό των ελλείψεων και πλεονασμάτων στην απασχόληση, κατά επαγγελματική κατηγορία παρουσιάζεται στο

Σχεδιάγραμμα 22. Τα αναλυτικά στοιχεία φαίνονται στον Πίνακα 3.7 στο Παράρτημα 3.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ
ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ**

- 1: Διευθυντές
- 2: Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3: Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4: Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7: Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8: Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Σημαντικό ποσοστό πλεονασμάτων παρουσιάζουν οι επαγγελματικές κατηγορίες:

- Διευθυντές (11,2% της απασχόλησης)

- Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές (4,2%)
- Πτυχιούχοι (4,0%)
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης (3,2%)
- Τεχνίτες (2,7%)
- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς (2,3%)

Ιδιαίτερα σημαντικό ποσοστό ελλείψεων παρουσιάζει μόνο η επαγγελματική κατηγορία των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών το οποίο ανέρχεται στο 3,7% της απασχόλησης.

Στη συνέχεια αναλύονται περισσότερο τα **αποτελέσματα σε κάθε επαγγελματική κατηγορία** και παρουσιάζονται οι **ειδικότητες** με τα κυριότερα πλεονάσματα και ελλείψεις.

Ανάλυση Ισοζυγίου για Διευθυντές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
760	170	590	90	680

Οι απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό αποτελούν το 78% της προσφοράς στην κατηγορία αυτή. Όλα τα άτομα αυτά αποκτούν προσόντα σε σχετικά θέματα με τη διοίκηση επιχειρήσεων και φιλοδοξούν να εργοδοτηθούν σε διευθυντικές θέσεις. Είναι όμως αναμενόμενο ότι **οι θέσεις εργασίας για διευθυντικά στελέχη δεν ικανοποιούνται όλες από τα άτομα αυτά εξαιτίας ποιοτικών διαφορών ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των πτυχιούχων**, ιδιαίτερα σε σχέση με την έλλειψη σχετικής εργασιακής πείρας.

Τα **κυριότερα πλεονάσματα** εντοπίζονται στους:

- Διευθυντές οικονομικών και διοίκησης (180 άτομα)

- Άλλους ειδικούς διευθυντές (170 άτομα)
- Διευθυντές πωλήσεων και εμπορίας (120 άτομα)
- Διευθυντές εργασιών στα εστιατόρια και ξενοδοχεία (80 άτομα)
- Διευθυντές προσωπικού και βιομηχανικών σχέσεων (50 άτομα)
- Γενικούς διευθυντές μικρών εστιατορίων και ξενοδοχείων (30 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Πτυχιούχους και άλλους ειδικούς

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.375	1.275	1.100	130	1.230

Η εξασφάλιση σχετικού διπλώματος από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για εισδοχή στα περισσότερα από τα επαγγέλματα της κατηγορίας αυτής. Το μεγαλύτερο μέρος (79%) της συνολικής προσφοράς για το 2001 αποτελείται από άτομα που αναμένεται να εξασφαλίσουν τέτοια προσόντα. Από αυτούς, το 54% θα είναι απόφοιτοι σχολών στο εξωτερικό και το υπόλοιπο 25% απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Κύπρου και των λοιπών δημόσιων και ιδιωτικών σχολών στην Κύπρο. Οι άνεργοι πτυχιούχοι αποτελούν το υπόλοιπο μέρος της προσφοράς (21%).

Στην περίπτωση των πτυχιούχων φαίνεται ότι αρκετοί από αυτούς εργοδοτούνται τελικά σε ειδικότητες άλλων επαγγελματικών κατηγοριών με συνέπεια η ανεργία στην κατηγορία τους να είναι τελικά σημαντικά χαμηλότερη από το προβλεπόμενο πλεόνασμα.

Τα μεγαλύτερα πλεονάσματα αναμένεται να εμφανιστούν στους:

- Οικονομολόγους (160 άτομα)
- Μαθηματικούς και στατιστικολόγους (160 άτομα)
- Φιλολόγους και μεταφραστές (70 άτομα)
- Ειδικούς για οικονομικά και εμπορικά θέματα (65 άτομα)
- Λογιστές (60 άτομα)
- Φιλόσοφους, ιστορικούς και ειδικούς πολιτικών επιστημών (60 άτομα)
- Γλύπτες, ζωγράφους και παρόμοιους καλλιτέχνες (50 άτομα)
- Δάσκαλους δημοτικών σχολείων (50 άτομα)
- Κοινωνιολόγους, ανθρωπολόγους και παρόμοιους ειδικούς (40 άτομα)
- Συνθέτες, μουσικούς και τραγουδιστές (40 άτομα)
- Μηχανολόγους μηχανικούς (40 άτομα)
- Ψυχολόγους (40 άτομα)
- Άλλους ειδικούς σε θέματα υγείας (40 άτομα)
- Φυσικούς και αστρονόμους (40 άτομα)

Όπως στην περίπτωση των Διευθυντών έτσι και εδώ εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι ανισοσκελίες αφορούν κυρίως ελλείψεις των αποφοίτων σε πρακτική εμπειρία, σε γνώσεις για την οικονομία και αγορά της Κύπρου και σε εξειδικευμένες θεωρητικές γνώσεις (γ.π. ξένες γλώσσες και χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών).

Ανάλυση Ισοζυγίου για Τεχνικούς Βοηθούς, Ειδικούς Γραφείς και Παρόμοιους

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.590	1.420	170	610	780

Η κατηγορία αυτή αποτελείται από δύο ξεχωριστές ομάδες επαγγελματιών:

- Τους τεχνικούς βοηθούς, επαγγέλματα για τα οποία απαιτούνται προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Τους ειδικούς γραφείς όπου δεν υπάρχουν τέτοιες συγκεκριμένες απαιτήσεις

Τα πλεονάσματα είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Τα μεγαλύτερα από αυτά εντοπίζονται στους:

- Βοηθούς νηπιαγωγούς (170 άτομα)
- Διακοσμητές και σχεδιαστές εμπορικών προϊόντων (100 άτομα)
- Σχεδιαστές (60 άτομα)
- Επόπτες και επιθεωρητές πωλήσεων (55 άτομα)
- Χειριστές ηλεκτρονικών υπολογιστών (50 άτομα)
- Τεχνικούς βοηθούς μηχανολογίας (40 άτομα)
- Τεχνικούς βοηθούς ηλεκτρολογίας (40 άτομα)
- Προϊστάμενους γραφείων (40 άτομα)

Στα επαγγέλματα που φαίνονται πιο πάνω, παρόλο που η αριθμητική σύγκριση φανερώνει πλεονάσματα εντούτοις είναι δυνατό να παρουσιαστούν **δυσκολίες στην πλήρωση κάποιων θέσεων εργασίας**. Αυτό είναι αποτέλεσμα **διαφορών ανάμεσα στις απαιτήσεις των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων** αλλά και στο φαινόμενο ότι κάποια άτομα δεν εξασκούν τελικά το επάγγελμα στο οποίο εκπαιδεύτηκαν.

Ελλείψεις αναμένεται να εμφανιστούν στην ομάδα των ειδικών γραφείων. Μερικές από αυτές όμως είναι εικονικές επειδή είναι δυνατό να πληρωθούν από απόφοιτους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις (γ.π. στην κυβέρνηση και στις

τράπεζες), από απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι ουσιαστικές ελλείψεις, που αναμένεται να εμφανιστούν μέσα στο 2001, αφορούν τους Αντιπρόσωπους και πωλητές ασφαλειών (180 άτομα) και τους Βοηθούς λογιστές (30 άτομα).

Ανάλυση Ισοζυγίου για Γραφείς, Δακτυλογράφους, Ταμίες και παρόμοιους

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.050	1.550	500	265	765

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα περισσότερα γραφειακά επαγγέλματα. **Σημαντικό μέρος από τη μεγάλη προσφορά οφείλεται στην πρόθεση αριθμού αποφοίτων Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για εργοδότηση σε γραφειακά επαγγέλματα.** Επίσης το πρόβλημα οξύνεται περισσότερο με την αναζήτηση τέτοιων θέσεων εργασίας από απόφοιτους ανώτερων και ανώτατων σχολών του εξωτερικού.

Τα **σοβαρότερα πλεονάσματα** αναμένεται να παρουσιαστούν στους:

- Γραφείς γενικών καθηκόντων (210 άτομα)
- Δακτυλογράφους και στενογράφους (205 άτομα)
- Ιδιαίτερες γραμματείες (170 άτομα)
- Ταμίες λογιστηρίου και έκδοσης εισιτηρίων (55 άτομα)
- Υπάλληλοι υποδοχής και παροχής πληροφοριών (50 άτομα)
- Αποθηκάριοι (35 άτομα)

Η εμπειρία προηγούμενων χρόνων φανερώνει ότι **κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των ατόμων και στις αυξημένες απαιτήσεις των εργοδοτών.** Αυτό φάνηκε ιδιαίτερα σε περιπτώσεις θέσεων, για ιδιαίτερες γραμματείες αλλά και για δακτυλογράφους, όπου απαιτούνται γνώσεις διαχείρισης γραφείου,

χρήσης προγραμμάτων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και γνώσεις δύο ή περισσότερων ξένων γλωσσών, σε συνδυασμό με την κατάλληλη συμπεριφορά.

Ανάλυση Ισοζυγίου για Υπαλλήλους Υπηρεσιών και Πωλητές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.150	3.680	-1.530	1.880	350

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δυο ξεχωριστές ομάδες επαγγελματιών. Οι Υπάλληλοι παροχής υπηρεσιών και οι Πωλητές.

Στους **Υπαλλήλους παροχής υπηρεσιών** η προσφορά αναμένεται να φτάσει τα 1.465 άτομα και η ζήτηση τα 1.760 άτομα. Έτσι, δημιουργούνται πλεονάσματα 345 ατόμων και ελλείψεις γύρω στα 640 άτομα. Αυτό οφείλεται ουσιαστικά στη συνεχιζόμενη καλή επίδοση του τουριστικού τομέα. Τα **σημαντικότερα πλεονάσματα** αναμένονται στα επαγγέλματα:

- Κομμώτριες, κουρείς, αισθητικούς, μανικιουρίστες και παρόμοιους (110 άτομα)
- Οικονόμους και άλλους επόπτες υπηρετικού προσωπικού (65 άτομα)
- Αεροσυνοδούς, καμαρότους και οικονόμους πλοίων (55 άτομα)
- Άλλα μέλη παροχής ασφάλειας (50 άτομα)
- Μάγειρους (30 άτομα)

Σημαντικές ελλείψεις προβλέπονται μόνο για τους Τραπεζοκόμους και Μπάρμαν (600 άτομα).

Στους **Πωλητές** οι μεγάλες ελλείψεις καταρτισμένου προσωπικού που παρουσιάζονται τα τελευταία χρόνια οφείλονται σε δύο λόγους:

- Ο πρώτος λόγος σχετίζεται με την **απουσία ιδρυματικής υποδομής για παροχή εκπαίδευσης ή κατάρτισης** σε νέα άτομα στα επαγγέλματα αυτά.
- Ο δεύτερος λόγος είναι η **μεγάλη ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί** από την ειδικότητα των Πωλητών στα καταστήματα.

Η προσφορά στους Πωλητές θα ανέλθει στα 690 άτομα και η ζήτηση στα 1.920 άτομα. Δημιουργούνται έτσι ελλείψεις 1.230 ατόμων οι οποίες αφορούν τους:

- Πωλητές στα καταστήματα (1.135 άτομα)
- Πωλητές σε περίπτερα και στις λαχαναγορές (110 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Τεχνίτες και Παρόμοιους Εργάτες

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.400	1.580	820	285	1.105

Όπως και τα προηγούμενα λίγα χρόνια έτσι και μέσα στο 2001 θα εμφανιστούν σοβαρά πλεονάσματα εργατικού δυναμικού. Αυτό είναι αποτέλεσμα της αναμενόμενης μείωσης στην απασχόληση στη Μεταποίηση και στη μικρή αύξηση της απασχόλησης στις Κατασκευές. Το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς αποτελείται από τους άνεργους (73%) ενώ οι απόφοιτοι τεχνικών σχολών αντιστοιχούν στο 20% της προσφοράς. Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** προβλέπεται να παρουσιαστούν στις ακόλουθες ειδικότητες:

- Υποδηματοποιοί, επιδιορθωτές, κόπτες, μονταριστές, ράπτες υποδημάτων και κατασκευαστές δερματίνων ειδών (120 άτομα)
- Επιπλοποιοί και παρόμοιοι τεχνίτες (95 άτομα)
- Ηλεκτρολόγοι κτιρίων και παρόμοιοι (90 άτομα)
- Κατασκευαστές πατρών και κόπτες (90 άτομα)

- Μηχανικοί και εφαρμοστές μηχανών αυτοκινήτων (70 άτομα)
- Οικοδόμοι και επενδυτές τοίχων και πατωμάτων (60 άτομα)
- Ράπτες, μοδίστρες και κατασκευαστές καπέλων (60 άτομα)
- Επιδιορθωτές ηλεκτρονικού εξοπλισμού και συσκευών (55 άτομα)
- Επόπτες και επιστάτες κλωστοϋφαντουργίας και ειδών ένδυσης (50 άτομα)
- Ηλεκτρολόγοι και εφαρμοστές ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών (50 άτομα)
- Συγκολλητές και κόπτες μετάλλου (45 άτομα)
- Ελαιοχρωματιστές κτιρίων (40 άτομα)

Παρόλο που αναμένονται σημαντικά πλεονάσματα εντούτοις σε ορισμένες ειδικότητες προβλέπονται ελλείψεις. Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις** αναμένεται να εμφανιστούν στις ακόλουθες ειδικότητες :

- Ελασματοουργοί (80 άτομα)
- Κρεοπώλες, αλλαντοποιοί, συντηρητές και τεμαχιστές κρέατος (50 άτομα)
- Υδραυλικοί και εγκαταστάτες σωληνώσεων (25 άτομα)
- Παρασκευαστές γαλακτοκομικών προϊόντων (20 άτομα)

Ανάλυση Ισοζυγίου για Χειριστές Μηχανημάτων και Εργαλείων και Συναρμολογητές

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1.260	570	690	280	970

Η προσφορά είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πλεονάσματα εργατικού δυναμικού αλλά και ελλείψεις σε κάποια επαγγέλματα. Η προσφορά εργατικού δυναμικού αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από την ανεργία (94% της συνολικής προσφοράς). Προβλέπεται μείωση της απασχόλησης στα επαγγέλματα αυτά και έτσι η αναμενόμενη ζήτηση αφορά αποκλειστικά ανάγκες για αντικατάσταση του προσωπικού που αποχωρεί από τα επαγγέλματα αυτά.

Επισημαίνεται ότι οι ελλείψεις είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από ανειδίκευτα άτομα που τυχόν θα αποφάσιζαν να απασχοληθούν σε τέτοια επαγγέλματα και θα παρακολουθούσαν σχετικά προγράμματα κατάρτισης. Ανασταλτικός παράγοντας είναι το σχετικά χαμηλό ενδιαφέρον των νέων, ιδιαίτερα των αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης, για απασχόληση σε τέτοια επαγγέλματα.

Οι ειδικότητες στην κατηγορία αυτή χωρίζονται σε δύο διαφορετικές ομάδες:

- Στους χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές
- Στους οδηγούς

Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** στην πρώτη ομάδα αναμένεται να εμφανιστούν στις πιο κάτω ειδικότητες:

- Χειρίστριες ραπτομηχανών και μηχανών κεντήματος (790 άτομα)
- Χειριστές μηχανών υποδηματοποιίας και παρόμοιοι ειδικοί (60 άτομα)
- Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής τσιμέντου και προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά (20 άτομα)

Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις για την πρώτη ομάδα** προβλέπονται για τους:

- Χειριστές μηχανών επικόλλησης ετικετών και συσκευασίας (30 άτομα).

- Χειριστές πρέσας και μηχανών καθαρισμού, λεύκανσης και βαφής ρούχων και υφαντών (25 άτομα)

Στην ομάδα των οδηγών οχημάτων αναμένονται ελλείψεις γύρω στα 125 άτομα οι οποίες ικανοποιούνται τελικά με ανειδίκευτα άτομα κυρίως διακόψαντες ή απόφοιτους από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Επίσης, αναμένονται πλεονάσματα στην ειδικότητα των Χειριστών χωματοουργικών μηχανημάτων (40 άτομα).

Ανάλυση Ισοζυγίου για τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

ΠΡΟΣΦΟΡΑ	ΖΗΤΗΣΗ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
2.060	1.295	765	295	1.060

Στην κατηγορία αυτή η μοναδική πηγή προσφοράς είναι οι άνεργοι του προηγούμενου χρόνου οι οποίοι είναι κατά 765 άτομα περισσότεροι από την αναμενόμενη ζήτηση. Παρόλα αυτά **εντοπίζονται ανισοσκελίες στις ειδικότητες της κατηγορίας αυτής** με αποτέλεσμα να αναμένονται τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα. Όμως, από τη στιγμή που τα επαγγέλματα αυτά δεν απαιτούν μεγάλη εξειδίκευση, είναι δυνατό μέρος από τις ελλείψεις να καλυφθεί από ανειδίκευτα άτομα που θα ενδιαφέρονταν για να εργοδοτηθούν σε τέτοια επαγγέλματα.

Εκείνο που διαπιστώθηκε τα τελευταία χρόνια είναι η απουσία ενδιαφέροντος από τους νέους για απασχόληση σε επαγγέλματα της κατηγορίας αυτής. Έτσι, τελικά οι ελλείψεις ικανοποιούνται με την εισαγωγή ξένου εργατικού δυναμικού.

Τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** προβλέπονται για τις ακόλουθες ειδικότητες:

- Πακεταριστές με το χέρι και άλλοι εργάτες βιομηχανίας (390 άτομα)
- Εργάτες συναρμολόγησης στη βιομηχανία (255 άτομα)
- Άλλοι ανειδίκευτοι εργάτες (165 άτομα)

- Πλύντες, σιδερωτές και καθαριστές ρούχων με το χέρι (100 άτομα)
- Δασικοί εργάτες (85 άτομα)

Οι **μεγαλύτερες ελλείψεις** αναμένεται να παρουσιαστούν στις ακόλουθες ειδικότητες:

- Φορτοεκφορτωτές, αχθοφόροι και παρόμοιοι εργάτες (120 άτομα).
- Καθαριστές και βοηθοί σε γραφεία, ξενοδοχεία και εργοστάσια και καμαριέρες ξενοδοχείων (30 άτομα)

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η ετήσια μελέτη για το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού προσφέρει πληροφορίες και αναλυτικά στοιχεία για την αναμενόμενη κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Τα στοιχεία αξιοποιούνται τόσο από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού όσο και από άλλους Φορείς και Υπηρεσίες κατά τον προγραμματισμό και υλοποίηση ενεργειών για αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών.

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης για το 2001 και η καταγραφή των γενικών κατευθύνσεων ενεργειών της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού για αντιμετώπιση, της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

4.1. Γενική εικόνα Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001

Η αναμενόμενη μείωση στην απασχόληση στη Μεταποίηση, η μικρή μόνο επέκταση του τομέα των Κατασκευών και η προβλεπόμενη αύξηση της απασχόλησης σε τομείς των Υπηρεσιών καθορίζουν την εικόνα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001.

Ως αποτέλεσμα αναμένονται πλεονάσματα εργατικού δυναμικού σε τεχνικά, γραφειακά και επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης και ελλείψεις προσωπικού σε τουριστικά επαγγέλματα και σε επαγγέλματα των υπηρεσιών.

Η ζήτηση εργατικού δυναμικού παραμένει στα ίδια επίπεδα

Η συνολική πρόσθετη ζήτηση για το 2001 αναμένεται να παραμείνει στα ίδια επίπεδα με τον προηγούμενο χρόνο και να ανέλθει στα 11.577 άτομα, παρουσιάζοντας έτσι αύξηση κατά 47 άτομα ή 0,4%. Συγκεκριμένα οι ρυθμοί αλλαγής της απασχόλησης που αναμένονται στο δευτερογενή τομέα είναι είτε αρνητικοί (Μεταποίηση) ή σχετικά μικροί (Κατασκευές). Αντίθετα, τομείς των

Υπηρεσιών όπως είναι η Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες, οι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί και η Εκπαίδευση αναμένεται να πετύχουν ψηλούς ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης.

Η ζήτηση για αντικατάσταση προσωπικού ανέρχεται στα 8.303 άτομα ή στο 71,7% του συνόλου και αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής ζήτησης. Η διακίνηση απασχολουμένων μεταξύ ειδικοτήτων ανέρχεται στα 3.134 άτομα ή στο 37,7% της ζήτησης για αντικατάσταση και φανερώνει ότι **η σημασία των εσωτερικών μετατοπίσεων στη διαμόρφωση του ισοζυγίου στο επίπεδο των επαγγελμάτων είναι μεγάλη.**

Αναμένεται οριακή αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού αλλά και αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς

Κατά 540 άτομα ή 2,5% σε σύγκριση με το 2000 αναμένεται να αυξηθεί η συνολική πρόσθετη προσφορά και υπολογίζεται να ανέλθει στα 22.007 άτομα. Ταυτόχρονα, διαμορφώνονται αυξομειώσεις κατά κατηγορία προσφοράς ανάμεσα στα δυο χρόνια.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις εντοπίζονται στην προσφορά από τους άνεργους κατά το τέλος του χρόνου (+319 άτομα), στους επαναπατριζόμενους (+200 άτομα) και στους απόφοιτους τεχνικών σχολών (+108 άτομα). Αυξήσεις αναμένονται επίσης στους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Κύπρο (+248 άτομα συνολικά).

Μειώσεις αναμένονται στα άτομα που διακινούνται από επάγγελμα σε επάγγελμα (-242 άτομα) και στα άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Μέσης Εκπαίδευσης (-78 άτομα).

Συνέχιση της παρουσίας ανισοσκελειών ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και την πρόσθετη ζήτηση.

Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού για το 2001 συμπεραίνεται ότι η αγορά εργασίας της

Κύπρου θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει διαρθρωτικές αδυναμίες με αποτέλεσμα την εμφάνιση ανισοσκελειών. Αυτό αποδεικνύεται από τη σύγκριση ανάμεσα στη συνολική προσφορά και ζήτηση. Ειδικότερα, ενώ η πρόσθετη προσφορά αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση κατά **10.430 άτομα (+4,9% από το 2000)**, η πρόβλεψη είναι ότι θα παρουσιαστούν **τόσο ελλείψεις όσο και πλεονάσματα**. Οι ελλείψεις αναμένεται να ανέλθουν γύρω στα 3.840 άτομα, ενώ τα πλεονάσματα και η προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες θα φτάσουν στα 14.270 άτομα (6.940 και 7.330 άτομα αντίστοιχα).

Αρκετές από τις ελλείψεις, οι οποίες αφορούν επαγγέλματα στα οποία δεν απαιτούνται ψηλά επίπεδα εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν με την πρόσληψη ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού. Το ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό αποτελείται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος και από τους ανειδίκευτους ανέργους και ανέρχεται στα 3.690 άτομα. Με βάση τη μέχρι τώρα εμπειρία, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες στην προσέλκυση των ατόμων αυτών για τα επαγγέλματα που δε θεωρούνται ελκυστικά όπως είναι τα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Ο αριθμός των ελλείψεων, στα επαγγέλματα όπου απαιτείται τουλάχιστο σχετικά μέτριο ή ψηλό επίπεδο εξειδίκευσης, αναμένεται να ανέλθει στα 1.000 άτομα.

Σχεδόν σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες η πρόσθετη προσφορά είναι μεγαλύτερη από την πρόσθετη ζήτηση

Από τη σύγκριση της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία εντοπίζεται ότι **τα πλεονάσματα θα είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις** στις κατηγορίες:

- Διευθυντές
- Πτυχιούχοι
- Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς

- Γραφειακά επαγγέλματα
- Τεχνίτες
- Χειριστές μηχανημάτων, εργαλείων και συναρμολογητές
- Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Μεγαλύτερες ελλείψεις από πλεονάσματα αναμένονται μόνο για τους Υπαλλήλους υπηρεσιών και πωλητές.

Προσφορά γύρω στα 7.325 άτομα δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Αυτή αποτελείται από το ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό (3.690 άτομα), τους διακινούμενους από ειδικότητα σε ειδικότητα (3.135 άτομα) και τους επαναπατριζόμενους (500 άτομα).

Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις να ικανοποιήσουν μέρος από τις ελλείψεις. Με βάση τις τάσεις των προηγούμενων χρόνων φαίνεται ότι αυτό ισχύει πιο εύκολα στα γραφειακά επαγγέλματα, σε κάποιο βαθμό στα επαγγέλματα των πωλητών και σε μικρό μόνο βαθμό, στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης.

Τα πλεονάσματα και η υπόλοιπη προσφορά είναι μεγαλύτερα από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων κατά επαρχία διαπιστώνεται ότι **το άθροισμα των πλεονασμάτων και της προσφοράς που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες είναι μεγαλύτερο από τις ελλείψεις σε όλες τις επαρχίες.** Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες διαφορές και κατά συνέπεια τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στη Λευκωσία και στη Λάρνακα ενώ η μικρότερη διαφορά αναμένεται να παρουσιαστεί στην Πάφο.

Σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατό να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση των ελλείψεων σε οποιαδήποτε επαρχία εξαιτίας των ανισοσκελειών που παρουσιάζονται στις διάφορες ειδικότητες.

4.2. Επαγγέλματα με τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2001

Από τη σύγκριση ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και πρόσθετη ζήτηση εργατικού δυναμικού, στο επίπεδο του επαγγέλματος, **αποδεικνύεται η παρουσία ανισοσκελειών** στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά τα επαγγέλματα που αναμένεται να παρουσιάσουν τις σημαντικότερες ελλείψεις και τα σημαντικότερα πλεονάσματα μέσα στο 2001.

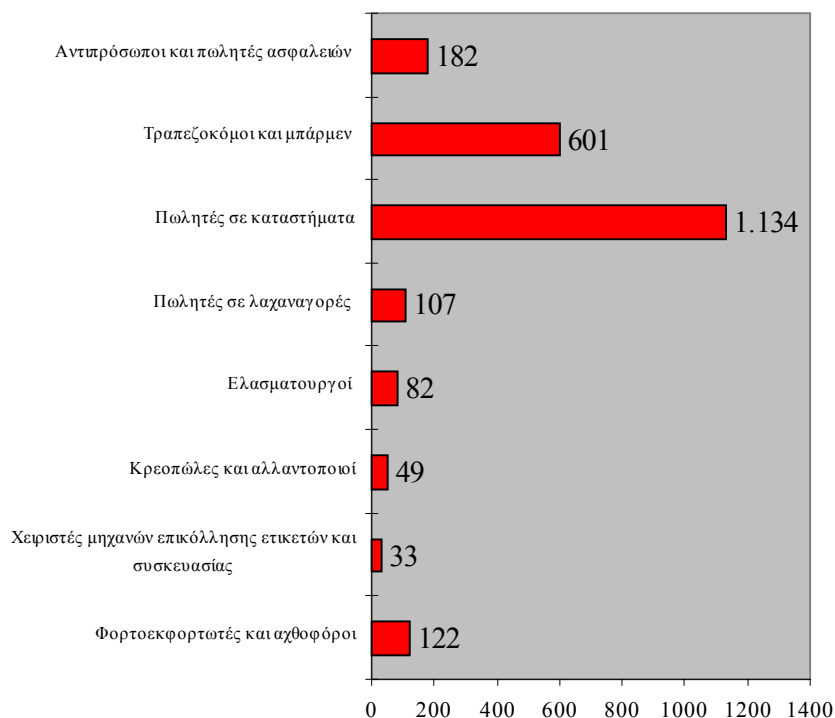
Οι σημαντικότερες ελλείψεις σε επαγγέλματα αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα και τους Πωλητές

Οι αναμενόμενες ελλείψεις για το 2001 είναι αποτέλεσμα των ακόλουθων τριών λόγων:

- **Της μεγάλης ζήτησης για αντικατάσταση προσωπικού που αποχωρεί από ορισμένες ειδικότητες.** Αυτές εντοπίζονται κυρίως στη Μεταποίηση, στις Κατασκευές, στον Τουριστικό τομέα καθώς και στα επαγγέλματα των πωλητών.
- **Της πρόσθετης ζήτησης προσωπικού σε ορισμένους τομείς που βασικά εντοπίζονται στον ευρύ τριτογενή τομέα,** λόγω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους.
- **Της μη παροχής σχετικής αρχικής κατάρτισης από εκπαιδευτικά ιδρύματα,** όπως στην περίπτωση ορισμένων τεχνικών επαγγελμάτων και των επαγγελμάτων των πωλητών.

Οι σημαντικότερες ελλείψεις εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 30 άτομα) παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 23. Από αυτό διαπιστώνεται ότι οι μεγαλύτερες ελλείψεις αφορούν τα επαγγέλματα του τουριστικού τομέα καθώς και τους πωλητές.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2001

Επισημαίνεται ότι στα επαγγέλματα των πωλητών οι ελλείψεις ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, κυρίως αποφοίτων Μέσης Γενικής αλλά και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, οι ελλείψεις που αναμένονται στα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μερικώς με την πρόσληψη ανειδίκευτων ατόμων, όπως είναι οι διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παρουσία ανισοσκελειών σε βασικά επαγγέλματα της οικονομίας αποτελεί ένδειξη του προβλήματος που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας της Κύπρου όπου δεν υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην προσφορά από νέα άτομα και στη ζήτηση. Η επαναλαμβανόμενη επιβεβαίωση των ανισοσκελειών ανάμεσα στην προσφορά και τη

ζήτηση υποδεικνύει την ανάγκη για χάραξη στρατηγικής για ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας.

Οι ελλείψεις είναι δυνατό να απαμβλυνθούν βραχυχρόνια με τη **διοργάνωση ταχύρυθμων προγραμμάτων κατάρτισης νέου εργατικού δυναμικού**. Προς την κατεύθυνση αυτή κινείται η Αρχή με την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα προβλέπονται για τους Πτυχιούχους, τα Γραφειακά Επαγγέλματα, τους Τεχνίτες και τα Επαγγέλματα Μικρής Εξειδίκευσης

Τα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού οφείλονται στους ακόλουθους λόγους:

- Του **μεγάλου ενδιαφέροντος ατόμων για εργοδότηση** στα επαγγέλματα αυτά και ιδίως σε γραφειακά επαγγέλματα καθώς και σε επαγγέλματα που απαιτούν προσόντα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Της **μείωσης στην απασχόληση** στη Μεταποίηση και του χαμηλού ρυθμού αύξησης στις Κατασκευές.
- Της **μείωσης στη ζήτηση** για επαγγέλματα που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε μια σύγχρονη οικονομία και κοινωνία.

Τα σημαντικότερα πλεονάσματα εργατικού δυναμικού (με αριθμούς μεγαλύτερους από 50 άτομα) παρουσιάζονται στο Σχεδιάγραμμα 24.

Στα Διευθυντικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της πρόθεσης μεγάλου αριθμού ατόμων να αναζητήσουν τέτοιες θέσεις εργασίας και προς το σκοπό αυτό αποκτούν προσόντα σχετικά με τη διοίκηση επιχειρήσεων.

Τόσο στα Διευθυντικά επαγγέλματα όσο και στους Πτυχιούχους εντοπίζονται ποιοτικές ανισοσκελίες ανάμεσα στις απαιτήσεις

των εργοδοτών και στα προσόντα των υποψηφίων για εργοδότηση. Οι εργοδότες συνήθως ζητούν από τα άτομα να έχουν πρακτική εμπειρία, να γνωρίζουν την Κυπριακή και διεθνή οικονομία και αγορά και να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις (γ.π. γνώσεις ξένων γλωσσών και γνώσεις για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών).

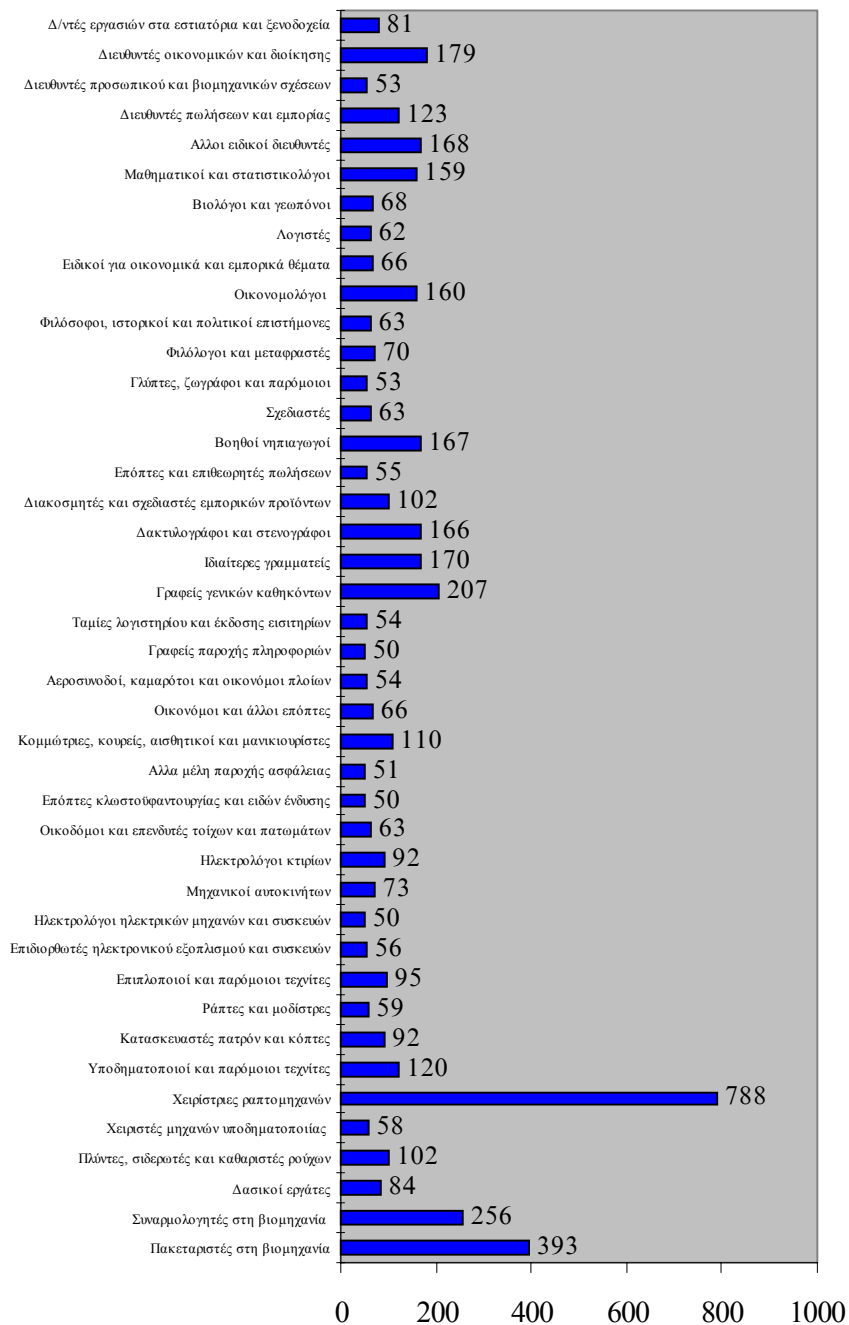
Στους Τεχνικούς βοηθούς, ειδικούς γραφείς και παρόμοια επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι συνέπεια της μεγάλης προσφοράς από απόφοιτους σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Κύπρο. Σημαντικός αριθμός από τα άτομα αυτά απορροφείται τελικά σε άλλα συναφή επαγγέλματα.

Μεγάλο μέρος της προσφοράς **στα γραφειακά επαγγέλματα αποτελείται από τους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας και Μεταλυκειακής εκπαίδευσης που προτίθενται να αναζητήσουν εργοδότηση σε τέτοια επαγγέλματα** και γι'αυτό αποκτούν τα ανάλογα προσόντα. Όμως, σημειώνεται ότι κάποιες θέσεις εργασίας είναι αδύνατο να συμπληρωθούν επειδή υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα προσόντα των υποψηφίων και στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των σύγχρονων επιχειρήσεων.

Στα τεχνικά επαγγέλματα τα πλεονάσματα είναι αποτέλεσμα της αναμενόμενης μειωμένης ζήτησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Αυτό οφείλεται στις σχετικά μικρές επιδόσεις των τομέων οικονομικής δραστηριότητας στους οποίους βρίσκονται τα περισσότερα από τα επαγγέλματα αυτά όπως είναι οι Κατασκευές και η Μεταποίηση.

Σε κάποιες ειδικότητες, παρόλο που δεν εμφανίζονται ελλείψεις εντούτοις θέσεις εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας ποιοτικών ανισοσκελειών ή διαφορών στους προσφερόμενους και ζητούμενους όρους εργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται **ουσιαστικός ρόλος στην κατάλληλη κατάρτιση των νεοπροσλαμβανομένων ατόμων** ώστε να συμπληρώσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ
2001

4.3. Γενικές Κατευθύνσεις Ενεργειών Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού προωθεί ενέργειες για αντιμετώπιση της αναμενόμενης κατάστασης στην αγορά εργασίας της Κύπρου. Συνοπτικά, οι ενέργειες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Παροχή ευκαιριών κατάρτισης στο εργατικό δυναμικό στα επαγγέλματα που παρουσιάζουν ελλείψεις.
- Επανεκπαίδευση ατόμων από επαγγέλματα τα οποία δεν χρειάζεται η οικονομία.
- Προώθηση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους.
- Δραστηριοποίηση στους τομείς της επαγγελματικής καθοδήγησης και διαφώτισης των νέων για την κατάσταση στην αγορά εργασίας.
- Εφαρμογή ενημερωτικών προγραμμάτων για νέα άτομα με στόχο την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις των κυπριακών επιχειρήσεων.
- Καταβολή προσπάθειας προς την κατεύθυνση της ενεργοποίησης του αδρανούς γυναικείου δυναμικού.
- Προσπάθεια για τη δημιουργία νέας ή ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής για παροχή κατάρτισης.
- Παροχή βοήθειας και τεχνικών συμβουλών προς τις επιχειρήσεις για βελτιώσεις στον προγραμματισμό και στην αξιοποίηση του προσωπικού τους.
- Συνεχής μελέτη των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και έρευνα στον τομέα της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες για καλύτερο προγραμματισμό του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού για ένα συγκεκριμένο χρόνο ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθετη προσφορά και στην πρόσθετη ζήτηση κατά τη διάρκεια του χρόνου εκείνου. Αν η προσφορά είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση τότε αναμένονται **πλεονάσματα** ενώ στην αντίθετη περίπτωση προβλέπονται **ελλείψεις**. Με τον όρο “**πρόσθετη**” καθορίζεται η νέα προσφορά και η νέα ζήτηση εργατικού δυναμικού που αναμένεται να προστεθούν στην αγορά εργασίας μέσα στο συγκεκριμένο χρόνο.

Το συνολικό αποτέλεσμα του Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού (πλεόνασμα ή έλλειψη) **δεν αποτελεί πρόβλεψη της ανεργίας**. Αυτό είναι συνέπεια των ακόλουθων δύο παραγόντων:

- Οι ελλείψεις σε ορισμένες ειδικότητες είναι αδύνατο να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε άλλες. Για παράδειγμα οι ελλείψεις σε τεχνικά και τουριστικά επαγγέλματα δεν αναμένεται να ικανοποιηθούν από τα πλεονάσματα σε πτυχιούχους.
- Οι ανισοσκελίες μεταξύ επαρχιών συνήθως δεν εξισορροπούνται με μετακινήσεις ατόμων.

Αναλυτικά, ο τρόπος υπολογισμού της πρόσθετης προσφοράς και της πρόσθετης ζήτησης παρουσιάζεται στη συνέχεια.

1. Συνολική πρόσθετη προσφορά

Η συνολική πρόσθετη προσφορά αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε κατηγορίες ανθρώπινου δυναμικού:

- (α) **Οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας**, δηλαδή τα άτομα που θα επιδιώξουν να εργαστούν για πρώτη φορά μέσα στο 2001 και που ουσιαστικά αποτελούνται από τους απόφοιτους και τους διακόψαντες από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

- (β) **Οι άνεργοι του προηγούμενου χρόνου** που θεωρούνται ότι αποτελούν πραγματική προσφορά.
- (γ) **Τα άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας**, δεν είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2001.
- (δ) Τα άτομα που **επιστρέφουν για επαναπατρισμό** στην Κύπρο.
- (ε) Τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας αλλά αναμένεται να **αλλάξουν το επάγγελμα τους** μέσα στο 2001.

1.1. Νεοεισερχόμενοι

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται **οι απόφοιτοι και οι διακόψαντες τη φοίτηση τους από τις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος**. Συγκεκριμένα, οι ομάδες που καλύπτονται είναι οι ακόλουθες:

1. Άτομα που διέκοψαν ή που αναμένεται να διακόψουν τη φοίτηση τους από σχολές Δημοτικής, Μέσης και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
2. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης.
3. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών Επαγγελματικών και Τεχνικών σχολών.
4. Απόφοιτοι δημόσιων και ιδιωτικών σχολών Μεταλυκειακής και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο.
5. Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου.
6. Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού.
7. Άτομα που θα τύχουν πρακτικής κατάρτισης κατά τη διάρκεια του χρόνου.

Ο αριθμός των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας υπολογίζεται κυρίως με την επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων που περιέχονται σε εκδόσεις της Στατιστικής Υπηρεσίας. Πρόσθετα, συλλέγονται στοιχεία από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και από τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε σχέση με τον αριθμό των σπουδαστών και αποφοίτων τους κατά κλάδο σπουδών. Τα κυριότερα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της προσφοράς από όλες τις ομάδες των νεοεισερχομένων είναι τα ακόλουθα:

- (α) Ο αριθμός των Κυπρίων σπουδαστών στα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα κατά κλάδο και έτος σπουδών.
- (β) Η διάρκεια των σπουδών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, της πρακτικής κατάρτισης σε όλους τους κλάδους.
- (γ) Το φύλο των σπουδαστών για να ληφθεί υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, η στρατιωτική θητεία των αρρένων αποφοίτων.
- (δ) Τα ποσοστά επιτυχίας των σπουδαστών από χρόνο σε χρόνο και το ποσοστό επιτυχίας των τελειοφοίτων, τα οποία είναι βασισμένα πάνω στις τάσεις των προηγούμενων χρόνων.
- (ε) Τα ποσοστά συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό των αποφοίτων και των διακοψάντων από τις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες.
- (στ) Το ποσοστό των αποφοίτων Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού που επιστρέφουν στην Κύπρο μετά από τη συμπλήρωση των σπουδών τους.

Το επόμενο στάδιο στη διαδικασία είναι η αντιστοίχιση των διαφόρων κλάδων σπουδών με ειδικότητες του Διεθνούς Κώδικα Επαγγελμάτων (I.S.C.O. 1988). Αυτό είναι καθοριστικό στάδιο διότι επηρεάζει άμεσα την προσφορά και κατά συνέπεια το Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού στην κάθε ειδικότητα. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι κάποιοι απόφοιτοι από διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης μπορούν, με βάση τα προσόντα τους, να κατανεμηθούν σε αριθμό ειδικοτήτων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στην περίπτωση των αποφοίτων ορισμένων κλάδων σπουδών από σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Για παράδειγμα ένας απόφοιτος στα Οικονομικά είναι δυνατό να

απασχοληθεί ως Οικονομολόγος, Καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης και Διοικητικός Λειτουργός στη Δημόσια Υπηρεσία. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται “αυστηρή” κατανομή του κλάδου σπουδών στην αντίστοιχη ειδικότητα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο απόφοιτος στα Οικονομικά θα κατανεμηθεί στην ειδικότητα του Οικονομολόγου.

Σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις στις άλλες ειδικότητες, όπως στην ειδικότητα του Διοικητικού Λειτουργού στη Δημόσια Υπηρεσία ή του Καθηγητή Μέσης Εκπαίδευσης, τότε αυτές θεωρούνται πλασματικές από τη στιγμή που είναι δυνατό να ικανοποιηθούν από κατάλληλα πλεονάσματα σε άλλες ειδικότητες.

Η ταξινόμηση των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας κατά επαρχία γίνεται με βάση τα επίσημα στοιχεία για την κατανομή της απασχόλησης, σε συνδυασμό με πληροφορίες από τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή των σπουδαστών και αποφοίτων τους.

1.2. Άνεργοι προηγούμενου χρόνου

Η πρόβλεψη της προσφοράς από τους άνεργους κατά το τέλος του προηγούμενου χρόνου, δηλαδή το 2000 στη συγκεκριμένη περίπτωση, γίνεται αφού προηγηθεί η εκτίμηση του μέσου όρου της ανεργίας για ολόκληρο το χρόνο. Με αυτό ως στόχο, γίνονται εκτιμήσεις για τα ακόλουθα μεγέθη:

- (α) Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός.
- (β) Ο αριθμός των απασχολούμενων κατά το 2000 ο οποίος βασίζεται πάνω στους προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης για κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- (γ) Ο αριθμός των Κυπρίων που απασχολούνται προσωρινά στο εξωτερικό.
- (δ) Ο αριθμός των εθνοφρουρών.

Με βάση αυτές τις εκτιμήσεις και τα διαθέσιμα πραγματικά στοιχεία της ανεργίας μέσα στο 2000 γίνεται πρόβλεψη του μέσου όρου της

ανεργίας και στη συνέχεια εκτίμηση της ανεργίας του Δεκεμβρίου 2000.

Τέλος, γίνεται κατανομή της ανεργίας κατά ειδικότητα και επαρχία με βάση την υφιστάμενη διάρθρωση της ανεργίας και αφού ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η εποχικότητα της ανεργίας του Δεκεμβρίου σε ορισμένες ειδικότητες και ιδιαίτερα σε εκείνες του τουριστικού τομέα.
- Η εκτίμηση ότι σε μερικές ειδικότητες οι άνεργοι δεν πρέπει να θεωρούνται όλοι ως πραγματική προσφορά. Παράδειγμα αποτελούν οι περισσότεροι συνταξιούχοι του δημόσιου τομέα οι οποίοι εγγράφονται ως άνεργοι με μοναδικό σκοπό την είσπραξη του ανεργιακού επιδόματος.

Επισημαίνεται ότι η πρόβλεψη του μέρους της προσφοράς που προέρχεται από τους ανέργους δεν αποτελεί εκτίμηση του μεγέθους της ανεργίας.

1.3. Άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας

Η προσφορά αυτή αναφέρεται στα άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας, δεν είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι αλλά θα επιδιώξουν να εργαστούν μέσα στο 2001. Τα άτομα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή είναι βασικά οι νεαρές γυναίκες που απασχολούνταν, μετά αποχώρησαν για κάποιο χρονικό διάστημα για διάφορους λόγους όπως γάμο, τοκετό και ανατροφή μικρών παιδιών, και αποφασίζουν τώρα να επιστρέψουν στην αγορά εργασίας.

Τα στοιχεία σε σχέση με επανένταξη ατόμων στην αγορά εργασίας προέκυψαν από μελέτες τομέων οικονομικής δραστηριότητας και επαγγελμάτων της Αρχής και δε θεωρούνται πλήρη από τη στιγμή που δεν καλύπτουν ολόκληρη την οικονομία. Υπολογίζεται ότι με τη συμπλήρωση και άλλων μελετών ή με τη διεξαγωγή κάποιας εξειδικευμένης μελέτης που θα εξετάζει το όλο θέμα θα γίνει δυνατή

η καλύτερη εκτίμηση της κατηγορίας αυτής της προσφοράς. Οι συγκεκριμένοι αριθμοί που χρησιμοποιούνται αποτελούν εκτίμηση των Λειτουργιών που εκπόνησαν τις μελέτες αυτές.

1.4. Άτομα που επιστρέφουν στην Κύπρο για επαναπατρισμό

Ο αριθμός των ατόμων που επιστρέφουν από το εξωτερικό για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο είναι η επόμενη κατηγορία προσφοράς. Με βάση στοιχεία από προηγούμενα χρόνια γίνεται εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που θα επιστρέψουν στην Κύπρο και κατανέμεται σε άνδρες και γυναίκες. Πάνω στους αριθμούς αυτούς εφαρμόζονται ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας στη βάση της τοπικής πραγματικότητας και δεδομένων. Εξαιτίας της έλλειψης των αναγκαίων πληροφοριών η προσφορά αυτή δεν είναι δυνατό να κατανεμηθεί σε ειδικότητες.

1.5. Άτομα που διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη

Η προσφορά αυτή αφορά τα άτομα που ήδη βρίσκονται στην αγορά εργασίας και διακινούνται από μια ειδικότητα σε άλλη. Η διακίνηση αυτή δημιουργεί ζήτηση για αντικατάσταση στις ειδικότητες από τις οποίες τα άτομα αποχωρούν. Ταυτόχρονα τα άτομα αυτά αποτελούν προσφορά σε άλλες ειδικότητες. Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η διακίνηση, στο σύνολο της οικονομίας, δε συνεπάγεται πρόσθετη προσφορά ή πρόσθετη ζήτηση. Όμως κατά ειδικότητα είναι πολύ σημαντική διότι διαφοροποιεί ουσιαστικά τη ζήτηση.

Επιβεβαίωση της σημασίας της διακίνησης έγινε μέσα από τα αποτελέσματα μελετών της Αρχής. Αυτό ενισχύθηκε και από τα πορίσματα ειδικής έρευνας της Στατιστικής Υπηρεσίας που έδειξε το μέγεθος της διακίνησης προσωπικού στην αγορά εργασίας της Κύπρου.

Η προσφορά αυτή δεν κατανέμεται σε ειδικότητες επειδή τα άτομα αυτά δε θεωρούνται καταρτισμένα για τις ειδικότητες στις οποίες καταλήγουν. Πρόσθετα, δεν υπάρχουν ακόμη αναλυτικά στοιχεία που

να δείχνουν τις ειδικότητες στις οποίες τελικά απασχολούνται αυτά τα άτομα.

2. Συνολική πρόσθετη ζήτηση

Η συνολική πρόσθετη ζήτηση αποτελείται από την **πρόσθετη ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής και από τη ζήτηση για αντικατάσταση εργατικού δυναμικού.**

2.1. Ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής

Η ζήτηση που προέρχεται από την ετήσια αλλαγή στην παραγωγή ορίζεται ως η διαφορά ανάμεσα στην απασχόληση του 2001 και του 2000. Η εκτίμηση της προϋποθέτει προβλέψεις για τους ρυθμούς ανάπτυξης του κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Οι ρυθμοί αυτοί επηρεάζονται από τα πιο κάτω μεγέθη:

- (α) Τη ζήτηση για το προϊόν ή την υπηρεσία τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.
- (β) Την αξία παραγωγής κατά απασχολούμενο.

Στον υπολογισμό των μεγεθών αυτών χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Οι αναλύσεις στατιστικών στοιχείων για τα προηγούμενα χρόνια.
- Οι εκτιμήσεις των αρμοδίων Λειτουργών του Γραφείου Προγραμματισμού.
- Οι απόψεις των εργοδοτών, συντεχνιακών και άλλων αρμοδίων για τις προοπτικές ανάπτυξης του κάθε τομέα.
- Η αποστολή σε επιλεγμένους οργανισμούς και επιχειρήσεις ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου ώστε να εκτιμηθεί η μελλοντική πορεία του οργανισμού ή επιχείρησης.

Τέλος, η ζήτηση σε σχέση με το ρυθμό αύξησης της παραγωγής κατανέμεται στις διάφορες ειδικότητες και επαρχίες σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τη διάρθρωση της απασχόλησης.

2.2. Ζήτηση για αντικατάσταση

Η ζήτηση για αντικατάσταση είναι δυνατό να προέλθει από:

- (α) **Την αποχώρηση εργατικού δυναμικού από την αγορά εργασίας** για διάφορους λόγους, όπως αφυπηρέτηση, θάνατος, μετανάστευση κλπ.
- (β) **Τη διακίνηση εργατικού δυναμικού από ειδικότητα σε ειδικότητα.**

Για να υπολογιστεί η ζήτηση για αντικατάσταση χρησιμοποιούνται τα ποσοστά για αντικατάσταση πάνω στο μέσο όρο της απασχόλησης για το 2000 και 2001 για κάθε ειδικότητα σε κάθε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Εξειδικευμένες μελέτες τομέων οικονομικής δραστηριότητας ή επαγγελμάτων της Αρχής φανέρωσαν ότι η διακίνηση προσωπικού αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα στη ζήτηση για αντικατάσταση. Οι μελέτες αυτές κάλυψαν τους ακόλουθους τομείς ή επαγγέλματα για τους οποίους υπολογίστηκαν τα ποσοστά για αντικατάσταση:

- Βιομηχανία τροφίμων.
- Βιομηχανία ποτών.
- Βιομηχανία ένδυσης.
- Βιομηχανία υπόδησης.
- Βιομηχανία ξύλινων επίπλων.
- Τυπογραφία.
- Μεταλλοβιομηχανία.
- Τομέας κατασκευών.
- Εστιατόρια.
- Ξενοδοχεία.
- Επάγγελμα των πωλητών.

Στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που δεν έχουν γίνει ακόμη ειδικές μελέτες, τα ποσοστά για αντικατάσταση εκτιμήθηκαν αφού λήφθηκαν υπόψη διάφοροι παράγοντες που επηρεάζουν την αποχώρηση και διακίνηση όπως η διάρθρωση της απασχόλησης, οι όροι και συνθήκες εργασίας καθώς και πληροφορίες που λήφθηκαν από επιχειρήσεις.

Η κατανομή σε επαρχίες γίνεται με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τη γεωγραφική κατανομή της απασχόλησης.

3. Ηλεκτρονική επεξεργασία ισοζυγίου

Ο υπολογισμός της πρόσθετης προσφοράς και πρόσθετης ζήτησης γίνεται με τη χρήση ειδικά σχεδιασμένου προγράμματος σε Ηλεκτρονικό Υπολογιστή. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται ευελιξία για τη βελτίωση των μεθόδων που χρησιμοποιούνται και δυνατότητα για τακτική αναθεώρηση των αποτελεσμάτων στη βάση των νέων εξελίξεων στην οικονομία και ειδικότερα στην αγορά εργασίας.

Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα για διερεύνηση των επιπτώσεων που είναι δυνατό να παρατηρηθούν στην αγορά εργασίας με τη χρησιμοποίηση διαφορετικών σεναρίων για τις εξελίξεις και προοπτικές της οικονομίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 :

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ (Χιλιάδες)	ΑΝΔΡΕΣ (Χιλιάδες)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (Χιλιάδες)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΣΥΝΟΛΟΥ
1990	587,1	292,5	294,6	2,5%
1991	603,1	300,3	302,8	2,7%
1992	619,2	308,5	310,7	2,7%
1993	629,8	313,9	315,9	1,7%
1994	638,3	318,2	320,1	1,4%
1995	645,3	321,8	323,5	1,1%
1996	651,8	325,0	326,8	1,0%
1997	657,9	328,0	329,9	0,9%
1998	663,3	330,7	332,6	0,8%
1999	666,8	332,4	334,4	0,5%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΕΤΟΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Χιλιάδες)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΛΛΑΓΗΣ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΟΕΠ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ
1990	276,0	+1,0%	47,6%
1991	278,4	+0,9%	46,8%
1992	285,6	+2,6%	46,8%
1993	286,7	+0,4%	45,9%
1994	294,3	+2,7%	46,4%
1995	300,3	+2,0%	46,5%
1996	304,8	+1,5%	46,8%
1997	305,5	+0,2%	46,4%
1998	309,3	+1,2%	46,6%
1999	313,7	+1,4%	47,1%

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (Χιλιάδες άτομα)

ΤΟΜΕΑΣ	1995	1996	1997	1998	1999
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία	29,4	28,9	25,9	26,2	25,6
Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	1,1	1,1	1,2	1,3	1,3
Ορυχεία και Λατομεία	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	44,0	42,2	40,8	39,6	38,6
Ηλεκτρισμός, Φυσικό Αέριο και Νερό	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
Κατασκευές	25,7	25,3	24,9	24,1	24,2
Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Άλλων Ειδών	49,5	50,8	51,9	52,4	52,9
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	30,1	30,0	29,7	30,0	30,7
Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	17,9	18,2	18,6	19,0	19,4
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	12,3	12,8	13,2	13,7	14,0
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	12,0	12,5	12,9	13,8	14,5
Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	18,2	18,6	19,1	19,8	20,3
Εκπαίδευση	13,3	14,2	14,9	15,2	15,7
Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	10,3	10,7	11,0	11,2	11,5
Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	12,1	12,3	12,4	12,5	12,7
Ιδιωτικά Νοικοκυριά	4,0	5,0	5,5	6,1	6,7
ΣΥΝΟΛΟ	282,0	284,7	284,0	287,0	290,2

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ	1995	1996	1997	1998	1999
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία	10,4%	10,2%	9,1%	9,1%	8,8%
Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,5%
Ορυχεία και Λατομεία	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%
Μεταποιητικές Βιομηχανίες	15,6%	14,8%	14,4%	13,8%	13,3%
Ηλεκτρισμός, Φυσικό Αέριο και Νερό	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Κατασκευές	9,1%	8,9%	8,8%	8,4%	8,3%
Εμπόριο, Επιδιόρθωση Αυτοκινήτων και Άλλων Ειδών	17,6%	17,8%	18,3%	18,3%	18,2%
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	10,7%	10,5%	10,5%	10,5%	10,6%
Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	6,4%	6,4%	6,6%	6,6%	6,7%
Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	4,4%	4,5%	4,7%	4,8%	4,8%
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	4,3%	4,4%	4,5%	4,8%	5,0%
Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	6,5%	6,5%	6,7%	6,9%	7,0%
Εκπαίδευση	4,7%	5,0%	5,3%	5,3%	5,4%
Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	3,7%	3,8%	3,9%	3,9%	4,0%
Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	4,3%	4,3%	4,4%	4,4%	4,4%
Ιδιωτικά Νοικοκυριά	1,4%	1,8%	1,9%	2,1%	2,3%
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5
ΑΝΕΡΓΙΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ Ο. Ε. Π.

ΧΡΟΝΟΣ	ΑΝΕΡΓΙΑ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ Ο.Ε.Π.
1990	5.068	-18,8%	1,8%
1991	8.319	+64,1%	3,0%
1992	5.187	-37,6%	1,8%
1993	7.638	+47,3%	2,7%
1994	7.997	+4,7%	2,7%
1995	7.870	-1,6%	2,6%
1996	9.426	+19,8%	3,1%
1997	10.424	+10,6%	3,4%
1998	10.412	-0,1%	3,4%
1999	11.375	+9,2%	3,6%
2000 (Γεν-Απρ)	12.746	+12,2%	-

Πηγή : Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 :

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΓΙΑ ΤΟ 2001**

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	%
1	Άνεργοι Δεκεμβρίου 2000	9.469	43,0%
2	Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα	3.134	14,2%
3	Άτομα που θα διακόψουν τη φοίτηση τους σε σχολές Μέσης Εκπαίδευσης	1.951	8,9%
4	Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσιες και ιδιωτικές)	1.803	8,2%
5	Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών του εξωτερικού	1.706	7,8%
5α	<i>Διευθυντές και πτυχιούχοι</i>	<i>1.594</i>	<i>7,2%</i>
5β	<i>Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς</i>	<i>100</i>	<i>0,5%</i>
5γ	<i>Υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες</i>	<i>12</i>	<i>0,1%</i>
6	Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο (δημόσιες και ιδιωτικές)	1.602	7,3%
6α	<i>Διευθυντές και πτυχιούχοι</i>	<i>445</i>	<i>2,0%</i>
6β	<i>Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς</i>	<i>523</i>	<i>2,4%</i>
6γ	<i>Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και υπάλληλοι υπηρεσιών</i>	<i>622</i>	<i>2,8%</i>
6δ	<i>Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες</i>	<i>12</i>	<i>0,1%</i>
7	Απόφοιτοι δημοσίων τεχνικών και επαγγελματικών σχολών	820	3,7%
8	Επαναπατριζόμενοι	500	2,3%
9	Απόφοιτοι Πανεπιστημίου Κύπρου	423	1,9%
10	Άλλοι	599	2,7%
	ΣΥΝΟΛΟ	22.007	100,0%

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΚΑΘΕ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΚΩΔ *	Άνεργοι Δεκ 2000	Απόφοιτοι Ανωτέρων και Ανωτάτων σχολών εξωτερικού	Απόφοιτοι σχολών Μέσης Εκπαίδευσης	Απόφοιτοι δημόσιων τεχνικών σχολών	Απόφοιτοι σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο⁵	Άλλοι	ΣΥΝ.
1	171	318	-	-	271	-	760
	22,5%	41,8%	-	-	35,7%	-	
2	502	1.276	-	-	599	-	2.377
	21,1%	53,7%	-	-	25,2%	-	
3	856	100	37	71	523	-	1.587
	53,9%	6,3%	2,3%	4,5%	33,0%	-	
4	1.299	5	495	-	248	3	2.050
	63,4%	0,2%	24,1%	-	12,1%	0,1%	
5	1.294	4	-	190	374	291	2.153
	60,1%	0,2%	-	8,8%	17,4%	13,5%	
7	1.742	3	77	560	12	6	2.400
	72,6%	0,1%	3,2%	23,3%	0,5%	0,3%	
8	1.191	-	-	-	-	70	1.261
	94,4%	-	-	-	-	5,6%	
9	2.061	-	-	-	-	-	2.061
	100%	-	-	-	-	-	

* Επεξηγήσεις κωδικών επαγγελματικών κατηγοριών :

- 1 : Διευθυντές
- 2 : Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί
- 3 : Τεχνικοί βοηθοί, ειδικοί γραφείς και παρόμοιοι
- 4 : Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι
- 5 : Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
- 7 : Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες
- 8 : Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές
- 9 : Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

⁵ Περιλαμβάνει και τους αποφοίτους από το Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΚΑΘΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		ΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑ- ΣΤΑΣΗ		ΣΥΝΟ- ΔΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.
Διευθυντές	82	48,5%	87	51,5%	169
Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	782	61,3%	494	38,7%	1.276
Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	730	51,5%	688	48,5%	1.418
Γραφείς, δακτυλογράφοι, ταμίες και παρόμοιοι	809	52,1%	744	47,9%	1.553
Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	670	18,2%	3.011	81,8%	3.681
Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	-14	-0,9%	1.596	100,9%	1.582
Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές	-138	-24,3%	706	124,3%	568
Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	344	26,5%	952	73,5%	1.296
ΣΥΝΟΛΟ *	3.274	28,3%	8.303	71,7%	11.577

* : Περιλαμβάνει μικρό αριθμό ατόμων της επαγγελματικής κατηγορίας "Γεωργοί".

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ
ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 2001

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	22.007
<i>Νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας</i>	8.734
<i>Ανεργοί Δεκεμβρίου 2000</i>	9.469
<i>Διακινούμενοι από ειδικότητα σε ειδικότητα</i>	3.134
<i>Ατομα που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας</i>	170
<i>Επαναπατριζόμενοι στην Κύπρο</i>	500
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	11.577
<i>Ζήτηση για αύξηση της παραγωγής</i>	3.274
<i>Ζήτηση για αντικατάσταση</i>	8.303
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	10.430
<i>Σύνολο ελλείψεων</i>	3.837
<i>Σύνολο πλεονασμάτων</i>	6.941
<i>Υπόλοιπη προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες (ανειδίκευτοι, διακόψαντες, διακινούμενοι και επαναπατριζόμενοι)</i>	7.326

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2001

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΑΝΕΜΕΤΑΙ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ
Λευκωσία	3.796	3.202	6.998	1.813
Λεμεσός	1.873	1.952	3.825	1.312
Λάρνακα	1.076	1.141	2.217	659
Αμμόχ.	400	387	787	252
Πάφος	480	644	1.124	485

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2001

ΚΩΔ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΑ
1	Διευθυντές και ανώτεροι λειτουργοί	87	677
2	Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	129	1.230
3	Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	611	780
4	Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες	267	764
5	Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	1.879	351
7	Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	287	1.105
8	Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων και συναρμολογητές	282	975
9	Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	294	1.059

Προσφορά που δεν κατανέμεται σε ειδικότητες

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡ.
Ανειδίκευτο νεοεισερχόμενο εργατικό δυναμικό	3.692
Άτομα που διακινούνται από ειδικότητα σε ειδικότητα	3.134
Επαναπατριζόμενοι	500
ΣΥΝΟΛΟ	7.326

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΚΑΙ
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ 2001

Κ Ω Δ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΑΠΑΣΧΟ- ΛΗΣΗ 2000	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΛΛΕΙ- ΨΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΕΟΝΑ- ΣΜΑΤΩΝ
1	Διευθυντές και ανώτεροι λειτουργοί	6.059	1,4%	11,2%
2	Πτυχιούχοι και άλλοι ειδικοί	30.534	0,4%	4,0%
3	Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς	33.335	1,8%	2,3%
4	Γραφείς, δακτυλογράφοι και ταμίες	41.278	0,6%	1,9%
5	Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	50.409	3,7%	0,7%
7	Τεχνίτες και παρόμοιοι εργάτες	40.589	0,7%	2,7%
8	Χειριστές μηχανημάτων και εργαλείων	23.060	1,2%	4,2%
9	Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	33.506	0,9%	3,2%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 :
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1 :	Μεθοδολογία υπολογισμού Ισοζυγίου Εργατικού Δυναμικού	3
2 :	Πληθυσμός κατά φύλο	8
3 :	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	9
4 :	Απασχόληση κατά τομέα	11
5 :	Ποσοστιαία μεταβολή απασχόλησης κατά τομέα	12
6 :	Κατανομή απασχόλησης κατά ευρύ τομέα	13
7 :	Ανεργία ως ποσοστό στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	14
8 :	Ανεργία κατά τομέα (Ιαν - Απρ)	15
9 :	Ανεργία κατά επαγγελματική κατηγορία (Ιαν - Απρ)	16
10 :	Ποσοστό ανεργίας 2000 (Ιαν - Απρ)	17
11 :	Αριθμός ξένων εργατών κατά τομέα	19
12 :	Προσφορά εργατικού δυναμικού για το 2000 και το 2001	22
13 :	Ποσοστιαία μεταβολή κατηγοριών προσφοράς	23
14 :	Κατανομή συνολικής προσφοράς για το 2001	24
15 :	Κατανομή της προσφοράς σε κάθε επαγγελματική κατηγορία	26
16 :	Κατανομή του ανειδίκευτου νεοεισερχόμενου εργατικού δυναμικού για το 2001	28
17 :	Κατανομή της ζήτησης κάθε επαγγελματικής κατηγορίας	30
18 :	Κατανομή της ζήτησης κατά τομέα	32
19 :	Συνοπτική προβλεπόμενη εικόνα Ισοζυγίου για το 2001	34
20 :	Αποτελέσματα Ισοζυγίου κατά επαρχία για το 2001	35
21 :	Πλεονάσματα και ελλείψεις κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2001	37
22 :	Απασχόληση και ποσοστά ελλείψεων και πλεονασμάτων	38
23 :	Σημαντικότερες ελλείψεις για το 2001	55
24 :	Σημαντικότερα πλεονάσματα για το 2001	58

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 :
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1985), “Διερεύνηση των Επαγγελματικών Προθέσεων των Τελειοφοίτων Μαθητριών Σχολών Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (1984-85)”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Μεταλλοβιομηχανία”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ένδυσης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Υπόδησης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ξύλινων Επίπλων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1987), “Επαγγελματικές Προθέσεις Απολυομένων Εθνοφρουρών Αποφοίτων Μέσης Παιδείας”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1988), “Μελέτη για τον Τομέα Κατασκευών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1988), “Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης στον Κλάδο των Τουριστικών Γραφείων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Μελέτη για Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης σε Επαγγέλματα των Πωλητών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Διερεύνηση του Προβλήματος του Χαμηλού Ενδιαφέροντος των Νέων για Απασχόληση σε Τεχνικά Επαγγέλματα”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1989), “Εκτίμηση των Αναγκών Κατάρτισης του Ανθρώπινου Δυναμικού της Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας για την Περίοδο 1989-1993”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1990), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Ποτών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1991), “Αξιοποίηση του Οικονομικά Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (1991), “Μελέτη για τη Βιομηχανία Τροφίμων”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1992), “Κύπριοι Διευθυντές: Κατάρτιση και Ανάπτυξη”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1992), “Οι Νέοι Απόφοιτοι και η Αγορά Εργασίας”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Αξιολόγηση της Επαγγελματικής Κατάστασης Καταρτισθέντων σε Εξ Υπαρχής Προγράμματα (1989-1992)”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Τα Εστιατόρια στην Κύπρο”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1995), “Η Τυπογραφία στο Κατώφλι του 2000”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1997), “Οι Νέοι Απόφοιτοι και η Αγορά Εργασίας : Μεταβολές και Τάσεις”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1997), “Ο Ρόλος και η Συμβολή της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1998), “Οι Μικροεπιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Η Συμβολή του Ανθρώπινου Δυναμικού”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Ο Τομέας της Μεταποίησης”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου στο Κατώφλι του 2000 – Ο Τομέας των Κατασκευών”.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), “Οδοιπορικά Νέων Αποφοίτων Δημοσίων Σχολών Μέσης Παιδείας στην Αγορά Εργασίας της Κύπρου 1996-1998”.

Γραφείο Προγραμματισμού, “Οικονομική Ανασκόπηση (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1986), “Survey on Graduating Students Abroad”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1988), “Labour Force and Migration Survey”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1990), “Απογραφή επιχειρήσεων 1989”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1994), “Απογραφή πληθυσμού 1992”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1996), “Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων (NACE Αναθ. 1)”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1997), “Απογραφή επιχειρήσεων 1995”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Δημογραφική έκθεση (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Community, Social and Personal Services Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Construction and Housing Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Economic Report (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Education Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Finance, Insurance, Real Estate and Business Services Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία. “Hotels and Restaurants Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Industrial Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Labour Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Tourism, Migration and Travel Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Transport Statistics (ετήσια)”.

Στατιστική Υπηρεσία, “Wholesale and Retail Trade Statistics (ετήσια)”.